

ԹՐԱՄԹ. «ՇԻ ԾԻՆՓԻՆԿԻ ՅԵՏ ՆԱԽԱՏԵՍՈՒԱԾ ՅԱՆԴԻՊՈՒՄ ԵՒ ԲԱՆԱԿՑՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ ՈՒՆԻՆՔ»

Չինաստանի նախագահ Շի Ճինփինկի հետ նախատեսուած հանդիպում, ինչպէս նաեւ հիւլէական զինաթափման շուրջ բանակցութիւններ ունինք: ԹԱՍՍ լրատու գործակալութիւնը կը հաղորդէ, որ այս մասին յայտարարած է Միացեալ Նահանգներու նախագահ Տանըլտ Թրամփ:

Թրամփ Ուաշինկթընի մօտ գտնուող Էնտրիւս ռազմակայանին մէջ Թեքսաս նահանգէն վերադառնալէն ետք լրագրողներուն յայտնած է. «Մենք նախագահ Շի Ճինփինկի հետ նախատեսուած հանդիպում ունինք: Բացի ատկէ, նախատեսւած է նաեւ հանդիպում հիւլէական զինաթափման շուրջ: Որքան ես կը հասկընամ, շատ կարեւոր, թերեւս կարեւորագոյնը: Մենք կը խօսինք տարբեր երկիրներու ապահովականացման մասին»:

ԱԿՆԱՐԿ

ՄՐՅԱԿԻՑ-ԳՈՐԾԱԿԻՑ ՄԻՋՆՈՐԴՆԵՐ

Իսրայէլեան եւ ամերիկեան ընտրութիւններու նախօրեակին սրեցաւ Իրանը լայնածաւալ յարձակումի ենթարկելու մթնոլորտը: Որքան ալ որ առաջարկներու փոխանակումներ կ'ըլլային Իսլամապատի համաձայնութիւնը նորացուած տարբերակով վերագործարկելու, այնուամենայնիւ օրերու եւ ժամերու հարց կը թուէր նոր յարձակումը: Այս բեմագրութիւնը պարզ է, որ համակարգուած էր Ուաշինկթընի եւ Թէլ Աւիւի կողմէ, եւ նախկին վերապահումները ջնջացած էին Միացեալ Նահանգներու կողմէ Իսրայէլի վարչապետին հասցէին: Ընդհակառակը՝ Թրամփ կը յայտարարէր, որ ամբողջովին կը զօրակցի Նեթանիահուի վերընտրութեան, իսկ այս վերջինը իր կարգին կը յայտներ, որ Իսրայէլ որեւէ ժամանակ այս տարողութեամբ չէ ստացած Միացեալ Նահանգներու զօրակցութիւնը: Այս փոխզօրակցութիւնը ամերիկեան դիտանկիւնէն պայմանաւորուած չէ միայն հրեական յոյսի գործօնով. այդ մէկը դասական գործօն է եւ անշուշտ ունի իր նշանակութիւնը, մանաւանդ ամերիկեան միջանկեալ ընտրութիւններու շեմին: Ի վերջոյ, ինչ ալ ըլլայ Իսրայէլի մէջ կազմուելիք կառավարութեան տեսակը, Իրանի նկատմամբ գործողութիւններու համակարգումը պիտի շարունակուի:

Յիմա գանք Իրանի նախաձեռնութեան: Շատ ուշագրաւ դիտանկիւնական նախաձեռնութեամբ Թեհրանը իր մօտ հրաւիրեց Մեքքայի դաշինքի երեք պետութիւններու ներկայացուցիչները, որոնք Թեհրան հասան բարձրագոյն մակարդակով: Այս հանդիպումը Մեքքայի դաշինքի ընդլայնում չէր. անկեալ պարզապէս հարթակ էր երկխօսութեան՝ դիտանկիւնական նախաձեռնութիւն մը անվտանգային օրակարգով: Անկէ բխած յայտարարութիւններուն հիմնական ուղերձը այն էր, որ տարածաշրջանի կայունութիւնն ու անվտանգութիւնը պայմանաւորուած է նոյն տարածաշրջանին մէջ գործող հիմնական պետութիւններով, եւ թէ արտատարածաշրջանային պետութիւններու միջամուկա ըլլալը պէտք է բացառուէ՝ յանգելու համար առաջադրուած խաղաղութեան: Այս ուղերձը հիմնականին մէջ ուղղուած էր Միացեալ Նահանգներուն:

Պէտք չէ հետեցնել անպայման, որ այս հարթակը կազմուած էր ի հեռուկա Ուաշինկթընի: Մեքքայի դաշինքին անդամ երկիրները չունին բացարձակ ինքնուրոյնութեամբ գործելու կարելիութիւն, յատկապէս յարաբերակցաբար Միացեալ Նահանգներուն: Եթէ Իսլամապատն ու Անգարան տարածաշրջանին մէջ ազդեցութիւն տարածելու դերը կը փորձեն շարունակել, Մեռուական Արաբիան յայտնուած է հուսիներու թիրախին եւ ինք ես պատերազմական գործողութիւններու դարդեցման անհրաժեշտութեան առջեւ կանգնած է:

Որքան ալ համիլաւմական գաղափարախօսութեան հիման վրայ հիմնաւորումներ տրուին Թեհրանի հարթակին, յստակ է, որ ներքին առումով կան տարբեր շահեր, տարբեր շարժառիթներ այս բոլորին մէջ: Իսլամապատը, Անգարան եւ Ռիատը բազմաթիւ ուղղութիւններով մրցակից են իսլամական աշխարհին մէջ, Անգարայի եւ Ռիատի պարագային՝ նաեւ Միացեալ Նահանգներու Իրանի հակամարտութեան լուծման միջնորդութիւն ստանձնելու դերը վերցնելով: Գիտակցելով այս հանգամանքներուն, մրցակցային եւ գործակցային դրուածքներուն՝ Իրան դիտանկիւնական նախաձեռնութեամբ իր մօտ կը հրաւիրէ այս մրցակից-գործակից պետութիւնները:

Այս նախաձեռնութիւնը անպայման չի միտի որ անվտանգային նոր համակարգի ստեղծումով արգելակել Միացեալ Նահանգներու գործողութիւնները ռազմական ճանապարհով: Տարածաշրջանային ուժերու հաւաքական միջնորդութեան անպաշտօն ձեւաչափ կրնայ նկատուիլ այս քառասնորամ հարթակը՝ համաձայնական առանցքներու շուրջ բանակցութիւններու նոր մեկնարկ մը ապահովելու համար:

Ուշագրաւ է, որ Թեհրան այս հանդիպումին ընթացքին առաջ մղած է Պաղեստինի եւ Լիբանանի օրակարգերը. այլ խօսքով՝ իր ազդեցութեան ոլորտի երկու ռազմագիտական յենակետերը, այնպէս՝ ինչպէս անոնք ամրագրուած էին Իսլամապատի փաստաթուղթին մէջ:

Կան նախադրեալներ, ուրեմն, մտածելու, որ պատերազմական մթնոլորտի սրումը, յարձակումներուն մօտալուտ ըլլալը եւ ընտրութիւններէն առաջ թէ ետք պատերազմի պահը ճշդելու մասին կանակարած հրապարակումները վերափոխուին նոր բանակցային գործընթացի ենթահողի պատրաստութեան:

Իսկ այս վարկածի համոզիչ դառնալուն կը նպաստէ Իրանի արտաքին գործոց նախարարին յայտարարութիւնը առ այն, որ Թեհրան կը շարունակէ բաց պահել դիտանկիւնական պատուհանը եւ միջնորդներու ճամբով նամակներ փոխանակել Ուաշինկթընի հետ: Իսրայէլի կառավարութեան կազմութիւնը դեռ անորոշ է, իսկ դեմոկրատականներու ընտրական առաւելութիւն ձեռք բերելու պարագային Թրամփի՝ պատերազմական գործողութիւններու ձեռնարկելու կաշկանդումը աւելի տեսանելի է:

«Ա.»

ԻՍՐԱՅԷԼԵԱՆ ԸՆՏՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐՈՒ ԱՐԳԻՒՆՔԸ ԱՅՍՕՐ ԵՐԵԿՈՅԵԱՆ ԿԸ ՄՊԱՍՈՒՒ

Իսրայէլեան ընտրութիւններու վերջնական արդիւնքը կը սպասուի այսօր երեկոյեան, երբ գոյգ պահարաններու հաշուարկը աւարտի: Անոնց թիւը աւելի քան կէս միլիոն է, եւ կրնան սովորական քուէատուփերու ճամբով ստացուած քուէներով ընտրութեան արդիւնքը փոխել:

Չոյգ պահարանները կը ներառեն զինուորներու, ոստիկաններու, բանտարկեալներու եւ դիտանկեւորներու քուէները, ուստի անոնց հաշուարկը կրնայ հիմնականին մէջ վնասել արաբական կուսակցութիւններուն:

Երեկ կը հաղորդուէր, որ Իսրայէլի գործող վարչապետ Պենիամին Նեթանիահուի ճամբարը ապահոված է 53 աթոռ, Փոփոխութիւն կուսակցութեան ղեկավար Կատի Այզընբերթ ճամբարը՝ 49, իսկ արաբական կուսակցութիւնները՝ 19 աթոռ:

Արաբական միացեալ ընտրացական պետ Եուսեֆ ժապրի պատրաստակամութիւն յայտնեց Նեթանիահուի տապալելու համար գործակցելու ընդդիմութեան ղեկավարութեամբ կառավարութեան մը հետ, սակայն առանց կառավարութեան միանալու:

Շար.ը՝ էջ 8

ԸՍՏ «ՈՈՅԹԸՐԷ»-Ի

ՔԱԹԱՐՑԻ ՄԻՋՆՈՐԴՆԵՐԸ ԿԻՐԱԿԻ ՕՐ ԹԵՅՐԱՆԻ ՄԵՋ ՀԱՍԱԶԱՅՆՈՒԹԵԱՆ ՆՈՐ ՆԱԽԱԳԻԾ ՍԸ ՆԵՐԿԱՅԱՑՈՒՅԱԾ ԵՆ

Լաւատեղեակ պաշտօնատար մը «Ռոյթըրզ» լրատու գործակալութեան յայտնեց. «Քաթարցի միջնորդները կիրակի օր Թեհրանի մէջ համաձայնութեան նոր նախագիծ մը ներկայացուցին»:

«Իրան Զաթարի ներկայացուցած առաջարկը կը սերտէ, եւ կը սպասուի, որ պատասխանը տայ շաբաթավերջին», ըսած են պաշտօնատարները:

«Քաթարեան նախագիծը 7 օր տւողութեամբ ժամանակամիջոց մը կը ճշդէ կարգաւորելու համար Միացեալ Նահանգներու եւ Իրանի մտավարկութիւնները, եւ շարք մը պետութիւններ Ամերիկայի եւ Իրանի միջեւ իրանցիներուն ներկայացուած քաթարեան նո-

րագոյն առաջարկներուն հիմամբ համաձայնութեան երաշխաւորները պիտի ըլլան», նշեց «Ռոյթըրզ»-ը:

Շար.ը՝ էջ 8

ԹՐԱՄԹ. «ՇԱՏ ՇՈՒՏՈՎ ՓՈՒԹԻՆԻ ԵՒ ՉԵԼԵՆԱՔԻՒ ՄԻՋԵՒ ԺՈՂՈՎ ՍԸ ՊԻՏԻ ԴԱՍԱՌՈՐՈՒՒ»

Միացեալ Նահանգներու նախագահ Տանըլտ Թրամփ յայտարարեց, թէ «շատ շուտով» Ռուսիոյ նախագահ Վլատիմիր Փութինի եւ Ուքրանիոյ նախագահ Վոլոտիմիր Չեւենչուքի միջեւ հանդիպում մը պիտի դասաւորուի:

Անդրադառնալով Ռուսիոյ եւ Ուքրանիոյ միջեւ պատերազմին վերջ տալու դիտանկիւնական ջանքերուն՝ Թրամփ ըսաւ. «Կը կարծեմ, որ կարելի է մեծ յառաջընթաց արձանագրել»:

Բրիտանական «Կարտիքըն» օրաթերթը, յղում կատարելով Լեհաստանի վարչապետ Տոնալտ Թուսքի, հաղորդեց, որ Ռուսիոյ, Ուքրանիոյ եւ Միաց-

եալ Նահանգներու միջեւ Ապու Տապիի մէջ տեղի ունենալիք բանակցութիւնները նախատեսուած են 4 նոյեմբերին:

Շար.ը՝ էջ 2

ԱՌՆ. «ԼԻԲԱՆԱՆ ԶԻ ԿՐՆԱՐ ԱՌԱՆՑ ԻՐ ԸՐԻԱՏՈՆԵԱՅ ԵՒ ԻՍԼԱՄ ԹԵՒԵՐՈՒՆ ԱՊՐԻԼ, ԵՒ ԱՆՈՐ ՄԵՋ ԸՐԻԱՏՈՆԵԱՆԵՐՈՒ ՆԵՐԿԱՅՈՒԹԵԱՆ ՎՏԱՆԳ ԶՎԱՅ»

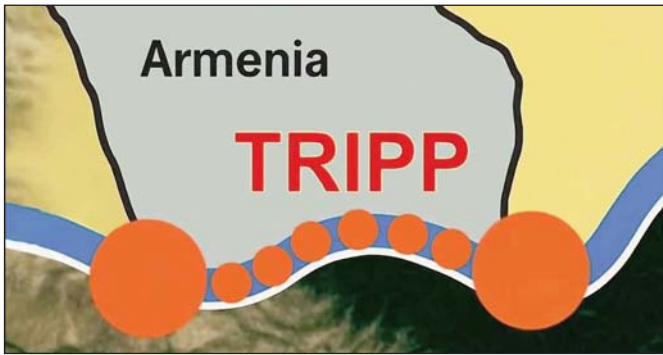
Հանրապետութեան նախագահ ժողգէ Առն Պապատայի պալատին մէջ ընդունեց Արեւելիք քրիստոնեաներու ուսումնասիրութիւններու խմբակէն ֆրանսացի հիկզ երեսփոխաններ՝ ներկայութեամբ Լիբանանի մէջ Ֆրանսայի դեսպան Փաթրիք Տիւրելիս, եւ անոնց յայտնեց. «Լիբանանի քրիստոնեաները նախանձախնդիր են իսլամ-քրիստոնեայ համակեցութեան պահպանման եւ անոնք իրենց գործունէութեան ճամբով կը հաստատեն

Արեւելիք եւ Արեւմուտքի պետութիւններուն մէջ իրենց դերակատարութեան կարեւորութիւնը»:

Շար.ը՝ էջ 2

ԱՋԳԱՅԻՆ ԺՈՂՈՎԸ ՎԱԽԵՐԱՅՈՒՑ ԹՐԻՓՓ-Ի ՀԱՄԱԶԱՅՆԱԳԻՐԸ. ԸՆԴԴԻՄԱՐԿԻ ԽՄԲԱՅՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ ԴԷՄ ՔՈՒԷԱՐԿԵՅԻՆ

Հայաստանի խորհրդարանը երեկ 63 կողմ, 32 դէմ ձայնով վաւերացուց ԹՐԻՓՓ-ի վերաբերեալ հայա-ամերիկեան ռազմավարական համաձայնագիրը:

Փաստաթուղթը նախանցեալ օր ընկարկուած էր, զայն ներկայացուցած էր արտաքին գործոց նախարար Արարատ Միրզոյեան: Ընդդիմադիր երկու խմբակցութիւնները՝ «Ուժեղ Հայաստան»-ը եւ «Հայաստան»-ը քննադատած էին համաձայնագիրը, եւ երեկ փաստօրէն դէմ քուէարկեցին:

Շար.ը՝ էջ 8

ՄՈՐԱԹԻՆՈՍ. «ՄԱԿ-Ը ՊԱՏՐԱՍՏ Է ԱՋԱԿՑԵԼՈՒ ՀԱՅ-ԱՋՐՊԷՅՃԱՆԱԿԱՆ ՀԱՇՏԵՑՄԱՆ ԵՒ ԿՐՕՆԱԿԱՆ ՅՈՒՇԱՐՁԱՆՆԵՐՈՒ ՊԱՇՏՊԱՆՈՒԹԵԱՆ»

ՄԱԿ-ը պատրաստ է աջակցելու Հայաստանի եւ Ազրայեճանի հաշտեցման հոլովոյթին՝ կրօնական վայրերու պաշտպանութեան իր ծրագիրի ծիրին մէջ: Այս մասին ազրայեճանական ԱՊԱ լրատու գործակալութեան յայտնած է ՄԱԿ-ի ընդհանուր քարտուղարի տեղակալ, Զաղաքակրթութիւններու դաշինքի բարձր ներկայացուցիչ Միկել Անիել Մորաթինոս:

«ԵՐՆԵՍԵՐԸ»-ն եւ այլ կառոյցներ, ինչպէս նաեւ ՄԱԿ-ի Ապահովութեան խորհուրդը կրնան աջակցիլ այս հոլովոյթին: Նպատակը հաշտեցումը իրականութիւն դարձնելն է», յայտարարած է ՄԱԿ-ի բարձրաստիճան պաշտօնատարը, որ նաեւ իսլամատեացութեան դէմ պայքարի հարցով յատուկ բանագնացն է:

ՊՈՐՏԻՈՒԺԱ. «ՀԱՅԱՍՏԱՆԸ ՊԵՏԸ Է ՀԵՌԱՑՆԵԼ ՀԱՊԿ»-ԵՆ»

Հայաստանը պէտք է հեռացնել Հաւաքական անվտանգութեան պայմանագիրի կազմակերպութենէն (ՀԱՊԿ), որովհետեւ ան չի մասնակցիր անոր աշխատանքներուն, սակայն միեւնոյն ժամանակ անոր հետ պէտք է համաձայնեցուիլ բոլոր որոշումները: Այս մասին «ՌԻԱ Նովոսթի»-ին յայտարարած է ՀԱՊԿ-ի նախկին ընդհանուր քարտուղար Նիքոլայ Պորտիուժա:

«Եթէ անոնք կը կասեցնեն մասնակցութիւնը, սակայն դուրս չեն գար, անոնք կը մնան ՀԱՊԿ-ի լիիրաւ անդամներ: Եթէ անոնք ՀԱՊԿ-ի լիիրաւ անդամներ են, ուրեմն բոլոր որոշումները, իսկ ՀԱՊԿ-ի մէջ որոշումները կ'որոշեցուին համախոհութեամբ, պէտք է

Շար.ը՝ էջ 8

ՀՅՈ 136 -ԱՄԵՍԿԻ ՏՈՆԱԿԱՏԱՐՈՒԹԻՒՆ

ՎԵՐ ԿԱՅ
ՄՈՂՈՎՈՒՐՈՂ

27
ՆՈՅՆԱՐԵՐ
2 0 2 6

ԹՐԵԱԿԱՆ ՆԵՐԿԱՅՈՒԹԻՒՆԸ
ԸՆԴԱՅՆԵԼՈՒ ՁԱՆՔԵՐՈՒ ԾԻՐԻՆ ՄԵՋ

ԷՐՏՈՂԱՆԻ ՈՐԴԻՆ ՆՈՅԵՄԲԵՐԻՆ ԼԻԲԱՆԱՆ ՊԻՏԻ ԱՅՑԵԼԷ

«Ախպար» օրաթերթը հաղորդեց, որ Թուրքիոյ Նախագահի որդին՝ Պիլալ Էրտողան Նոյեմբերի կիսուն Լիբանան պիտի այցելէ։

«Շրագիրը հիմնականին մէջ մարդասիրական եւ ընկերային բնոյթ ունի, սակայն Նաեւ բարեգործական աշխատանքներ անդին կ'երթայ։ Այցելութիւնը տեղի կ'ունենայ Լիբանանի մէջ Անգարայի ներկայութիւնը ընդլայնելու թրքական հետզհետեւ աճ արձանագորդ շարժումի ծիրին մէջ՝ շրջանային պահու մը մէջ, երբ ազդեցութեան տարածման քարտէսները կը վերածնաւորուին», կը գրէ օրաթերթը։

Ըստ օրաթերթին, մինչ պաշտօնական հանդիպումները հանրապետութեան Նախագահ ժողգէՖ Աունով, խորհրդարանի Նախագահ Նեպիի Պըրրիով, վարչապետ ՆաունաՖ Սալամով եւ շարք մը կրօնական հեղինակութիւններով պիտի սահմանափակուին, Թրիփոլին այցելութեան ծրագիրին մէջ յառաջատար տեղ կը գրաւէ։

Առնչակից աղբիւրներ «Ախպար»-ին յայտնած են, որ Էրտողան մտադիր է կազմակերպել ժողովրդային հաւաք մը, որուն ընթացքին Թուրքիոյ համար Թրիփոլիի կարեւորութիւնը պիտի շեշտէ, մինչ անոր խումբը սկսած է Նախապատրաստել իին քաղաքին մէջ ժողովրդային շրջապտոյտ մը, որուն զուգահեռ օսմանեան ժամանակաշրջանին պատկանող շարք մը հնագիտական շէնքերու վերանորոգման ծրագիրներու յայտարարութիւն պիտի կատարուի, ինչպէս Նաեւ պիտի յայտարարուի սեփական համալսարաններու կրթաթոշակներու թղթածրար մը, որ Անգարայի Լիբանանի մէջ տարեկան տրամադրած են անդին կ'անցնի։

Շրագիրը Նաեւ կը ներառէ քաղաքին մէջ կրօնական հեղինակութիւններու, Թրիփոլիի Նախահագիստի, տնտեսական սեփական շրջանի եւ «Ռաշիտ Զարամէ» միջազգային ցուցասրահի պատասխանատուներու հետ հանդիպում՝ քննարկելու համար ընշեալ հաստատութիւններուն ու թրքական հաստատութիւններու միջեւ գործակցութեան եւ միացեալ ծրագիրներու սկզբնաւորման կարելիութիւնները։

Էրտողանի ընկերակցող պատուիրակութեան մաս պիտի կազմեն գործարարներ եւ թրքական ծառայողական ոլորտներու պատասխանատուներ։

ՆԵՐՔԻՆ ԳՈՐԾՈՑ ՆԱԽԱՐԱՐԸ ԾԻՐԻՆ ԱՅՑԵԼԵՑ

Ներքին գործոց եւ քաղաքապետութիւններու հարցերու Նախարար Ահմետ Չաժժար այցելեց Ծիւնի եւ քաղաքապետ Ֆայսալ Ֆրեմի ու Լեռնալիբանանի Նախահագապետ Մոհամետ Մաքքաուլիի ընկերակցութեամբ շրջեցաւ քաղաքի թաղերուն մէջ՝ շեշտելով քաղաքապետութիւններուն հետ ուղղակի հարորդակցութեան եւ անոնց հետ գործակցութիւնը ամրապնդելու կարեւորութիւնը։

Չաժժար Նշեց, որ Ծիւնի իր ներկայութեան հիմնական Նպատակը քաղաքապետութիւններուն հետ հարորդակցութիւնն է՝ յոյս յայտնելով, որ քաղաքացին քաղաքապետութիւններուն ու Ներքին գործոց Նախարարութեան միջեւ գոյութիւն ունեցող գործակցութեան արդիւնքները կը զգայ։

«Ներքին գործոց Նախարարութիւնը իր բոլոր պարտականութիւնները կատարեց, եւ Զեպրուանի ու Ժիպէյլի բնակիչներուն կ'ըմբն, թէ պետութիւնը, վարչական բաժնաւորներէն անկախ, ձեր կողքին է», աւելցուց Նախարարը։

Չաժժար շեշտեց քաղաքապետութեան կարեւորութիւնը՝ Նկատի աշխատանքը, որ անկախ տեղական իշխանութիւն մըն է, որ քաղաքացիներուն հետ կը յարաբերուի եւ անոնց կարիքներուն կը հետեւի։

Կ'ՈՒՉՈՒԻ

Bijouterie Garo
Կարիքը ունի վարպետ աղամանդաշարի մը, կիսածամ աշխատանք։ Վճարումը՝ ամսական կամ քարի գուլի։ Դիմել՝ հեռ. 03-207772 կամ 01-266514։

ԲԱՍԵՄ. «ԴԻՄԱԴՐՈՒԹԵԱՆ ՉԷՆՔԻ ՅԱՆՁՆՄԱՆ ՎԵՐԱԲԵՐԵԱԼ ԸՆՆԱՐԿՈՒՄԸ ԱՆՏԵՂԻ Է»

Չըզպալլայի ընդհանուր քարտուղար շէյխ Նայիմ Զասեմ յայտարարեց. «Դիմադրութիւնը կը շարունակուի դիմադրութեան իրաւունքի օրինականութեամբ, ինչ որ ամրագրուած է Թաէֆի համաձայնագիրին մէջ, եւ դէմ պիտի դնենք անոր ու Լիբանանի վրայ յարձակումին։ Անոր գէնքի յանձնման վերաբերեալ քննարկումը անտեղի է, քանի տակաւին բռնագրաւումը ներկայ է եւ անոր յարձակումը կը շարունակուի»։

«Շրջագծային համաձայնութիւնը անօրինական է, որովհետեւ սահմանադրութիւնը, Թաէֆը, օրէնքները, Նախագահի երդումի ճառն ու կառավարութեան աշխատանքային ծրագիրը կը խախտէ, եւ անկիւ առ ոչինչ է։ Անկիւ համաձայնութիւն մըն է, որ թշնամիին կու տայ այն, որ անորը չէ, կը հրաժարի Լիբանանի ուժի աղբիւրներէն եւ սադրանքի ու երկրի աւերման կը վստահի», աւելցուց ան։

«Մենք Իրան-Ամերիկա համաձայնութեամբ հետաքրքրուած ենք, որովհետեւ անկիւ Դիմադրութեան, անոր ժողովուրդին ու համակիրներուն տո-

կունութեան կողքին գոյութիւն ունեցող ուժի միակ աղբիւրն է։ Համաձայնութիւնը իր ազդուութիւնը ցոյց տուաւ, որովհետեւ փոխըմբռնման յուշագիրը հազիւ հրապարակուեցաւ, Լիբանանի վրայ յարձակումի մակարդակը Նուազեցաւ», Նշեց Չըզպալլայի ընդհանուր քարտուղարը։

«Մեզի չի հետաքրքրէ, թէ իսրայէլեան զաւթիչ գոյացութեան ո՞վ կ'իշխէ։ Սակայն ան թող իմանայ, թէ պիտի չկարենայ իր բռնագրաւումը շարունակել, եւ պէտք է մեր հողերէն հեռանայ։ Պէտք է վերջ տալ ամերիկեան հոգատարութեան եւ պետութեան կարգ մը թեւերուն իշխելու միտումին, որովհետեւ հոգատարութիւնը բռնագրաւումի նման է, եւ երկունք ալ գերիշխանութեան ոտնահարում են», ըսաւ ան։

ԼԻԲԱՆԱՆԵԱՆ ԿԱՐԳ ԼՈՒՐԵՐ

- ՆԱԽԱՐԱՐԱՑ խորհուրդը այսօր կեսօրէ ետք ժամը 3:00-ին վարչապետարանին մէջ կը գումարէ ժողով մը, որ յատկացուած է աղբերու հարցի քննարկման։

- ՄԵՅՐԱՊԻ աղբիւրները «Մարքազիա»-ին յայտնած են, որ Լիբանանեան ուժեր կուսակցութեան Նախարարները կառավարութեան այսօրուան նիստին պիտի չմասնակցին, որովհետեւ, իրենց կարծիքով, աղբերու հարցը, հաւաքակալ անոր կարեւորութեան, յանկարծակի կերպով դուռած է օրակարգի վրայ, ինչ որ Չըզպալլայի պատկանող պայթուցիկ նիւթերու գործը կրդարողատութեան խորհուրդին փոխանցելու համար նիստ գումարելէն փախուստ տալ է։

- ՆԻՏԱ ՌԱԹԱՆ՝ օրաթերթը, մշբերելով արեւմտեան դիւանագիտական տեղեկութիւններ, կը գրէ. «Միացեալ Նահանգներն ու Իսրայէլը Իրանի դէմ միացեալ հարուածները վերսկսելու ծրագիրներ պատրաստեցին։ Հաւանական է, որ անոնք ընտրութիւններէն ետք շրջայազդեծուին՝ խուսափելու համար տնտեսական եւ ընտրական հետեւանքներէ»։

- ԴԻԲԱՆԳԻՏԱԿԱՆ շրջանակներ «Տիար» օրաթերթին. «Թեհրան յաջողեցաւ քննարկման սեղանին վրայ դնել լիբանանեան թղթածրարը՝ Նկատի ունենալով, որ անկիւ մաս կը կազմէ շրջանին մէջ պատերազմի վերջ տալու թղթածրարին, եւ իրանցիները օգտագործեցին Թեհրանի մէջ ներկայութիւնը սեւտական պատուիրակութեան՝ Նկատի ունենալով, որ անկիւ լիբանանեան բեմին վրայ ազդու կողմ մըն է, ինչպէս Նաեւ օգտագործեցին թուրքերուն ներկայութիւնը»։

- ԱԴԲԻԻ մը «Տիար» օրաթերթին. «Ժամպաթի ներկայ պահուն Չըզպալլայի գէնքի հարցը կարգաւորելու համար երկխօսութեան հրաւերը ուշագրաւ ու կարելորդ է՝ ներքին ու արտաքին լուծումներու անկիւ մատուած ըլլալու լոյսին տակ։ Պըրրին եւ Ժամպալլա թը ազգային երկխօսութեան կարեւորութեան համամիտ են»։
- ԱԴԲԻՐՆԵՐ «Ասաս Միտիա»-ին. «Տահր Պայտարի մէջ պայթուցիկ նիւ-

թերու գրաւումը ինքնին Չըզպալլայի խոստովանութեամբ մեծագոյն ապացոյցն է, որ կուսակցութիւնը իր գիտութեան պատրաստութեան ինքնին կը վերականգնէ՝ դիմակայելու համար Իսրայէլը։ Անկիւ Նոյնիսկ իր համակիրներուն գորակցութիւնը կ'ամրապնդէ՝ 12 հոկտեմբերին միլիոնաւոր տոլարներով ֆինանսաւորուած ծրագիր մը յայտարարելով»։

- ԼԵՊԱՆՈՆ ՖԱՅԼԶ. «Վերջին երկու շաբաթներուն ընթացքին Նկատուեցաւ, որ Պէյրութի Հարաւային Լաւրճաններու սրտին մէջ գտնուող խանութներու տները փակած են իրենց խանութները եւ գործերը տեղափոխած Պէյրութի այլ շրջաններ եւ Լեռնալիբանան, եւ յայտարարած, որ այս փակումը ժամանակաւոր պիտի ըլլայ եւ գիտութեան զարգացումներու Նկատմամբ մտավախութենէ մղուած է»։

- ԼԵՊԱՆՈՆ ՖԱՅԼԶ-Ի տեղեկութեան համաձայն, «ամենէն յայտնի քրիստոնեայ Նախարարները մերժած են մասնակցիլ մարոնիներու Ռայի պատրիարքի հրաւերին՝ պետութեան մէջ քրիստոնեաներու ներկայութեան վերաբերեալ հանդիպումի մը, որ Նախատեսուած էր առաջին կարգի պաշտօնեայի մը պաշտօնավարման գրեթէ գայթակցութեան համագոր երկարածգման նուիրուած Նախարարաց խորհուրդի նիստէն առաջ»։

- ԼԵՊԱՆՈՆ ՖԱՅԼԶ-Ի տեղեկութեան համաձայն, «լիբանանեան կառավարութեան գնահատման համաձայն, մինչեւ տարեվերջ տնտեսական անկումը պիտի հասնի 10 առ հարիւրի, մինչ Համաշխարհային դրամատունը գնահատած էր, որ անկիւ 6-է 7 առ հարիւրի պիտի հասնի»։

ԱՌՆ. «ԼԻԲԱՆԱՆ ԶԻ ԿՐՆԱՐ ԱՌԱՆՑ ԻՐ ...»

Շարունակուած Ա. Էջէն

«Լիբանանի մէջ քրիստոնեաներու գոյութեան վտանգ չկայ, եւ այն, ինչ որ մերժակայ շարք մը պետութիւններու մէջ տեղի ունեցաւ, Լիբանանի մէջ չի կրնար կրկնուիլ։ Քրիստոնեաները իրենց իսլամ եղբայրներուն հետ իւրաքանչիւր ընտրողային իրավիճակ կը կազմեն, որովհետեւ Լիբանանի մէջ իսլամ-քրիստոնեայ համակցութիւնը պարզապէս պայմաններու բերմամբ պարտադրուած քաղաքական ձեւաչափ չէ, այլ ազգային ու քաղաքակրթական ընտրանք է, ինչպէս Նաեւ մարդկային փորձառութիւն մը, որ ապացուցեց, թէ բազմազանութիւնը կրնայ ուժի աղբիւր ըլլալ, եւ տարակարծութիւնը

միասնականութեան չի հակասեր, այլ զայն կը հարստացնէ եւ կ'ամրապնդէ, ինչպէս Նաեւ այս համակցութիւնը պետութեան կառուցման, անոր հաստատութիւններու պահպանման ու հայրենիքի ապագայի որոշման մէջ ամբողջական գործընկերութիւն է», յայտնեց Նախագահը։

Անոն Նաեւ Լիբանանի Նախանձախնդրութիւնը յայտնեց ՖԻՆԻԻԼ-ի ուժերու հարաւային Լիբանանի մէջ մնալուն կամ անոր տեղ տեղակայմանը եւրոպական ուժերու, որոնք Լիբանանին օգնել փափաքող բարեկամ պետութիւններէ կազմուած ուժի մը կորիզը կ'ըլլան։

ՇԷՅՆ ԲԱՊԱԼԱՆ. «ԼԻԲԱՆԱՆԻ ՀԱՄԱՐ ԶԿԱՅ ԱՒԵԼԻ ՄԵԾ ՇԱՅ, ԲԱՆ ՇՐՁԱՆԱՅԻՆ ԵՐԿՐԱՇԱՐԺԻ ԼՈՅՍԻՆ ՏԱԿ ՀԱՄԱԿԵՑՈՒԹԻՒՆ ՈՒ ԱԶԳԱՅԻՆ ՈՒՆՏԻ ՁԵՒԱԶՈՓԸ ՊԱՇՏՊԱՆԵԼԸ»

ժաաֆարականներու միւֆթի շէյխ Ահմետ Զապալան յայտնեց. «Լիբանանի համար չկայ աւելի մեծ շահ, քան շրջանային երկրաշարժի լոյսին տակ համակցութիւնն ու Ազգային ուխտի ձեւաչափը, եւ գերիշխանական ու ազգային անվտանգութեան երաշխաւորման համար անհրաժեշտ եղածը պաշտպանելը, որովհետեւ այն, ինչ որ շրջանին մէջ տեղի կ'ունենայ, շրջանային երկրաշարժէ մեծ է, եւ անոր ազդեցութիւնը շրջանէն անդին կը հասնի»։

«Անոր արդիւնքները յստակ կերպով տեսանելի կը դառնան, սակայն ատիկա մէկ գիշերուան մէջ պիտի չաւարտի, եւ կը պահանջէ, որ իշխանութիւնը, քաղաքական ուժերն ու լիբանանցի ժողովուրդը այս արմատական վերափոխումը դիմաւորեն այնպէս, որ հաշի առնուի պատմական յենասիւններու փլուզման տեսութիւնը, որովհետեւ մենք կանգնած ենք դիմացը շրջանային զանգուածային վերափոխման՝ անվտանգութեան պարունակով», աւելցուց ան։

«Պահը հասունցած է շրջանային տերութիւններու եւ անոնց շահերու վերաբաշխման համար՝ Ռիատի, Թեհրանի, Անգարայի եւ Իսլամապատի միջեւ մեծ եւ ամուր համաձայնութիւններու միջոցով, որովհետեւ ասիկա կը Նպաստէ Միջին Արեւելքի շրջանին մէջ աշխուժ համաձայնութիւններու ստեղծման», յայտնեց միւֆթին։

«Այն, ինչ որ Թեհրանի մէջ այս քառակնի միջեւ տեղի ունեցաւ, մեզի կը ներկայացնէ շրջանի կարեւորագոյն շրջանային պլոքը։ Ասիկա ինքնին Ռաշիսկթըն կը դառնալարդէ իբրեւ ճգնաժամ, եւ ոչ թէ իբրեւ ամբողջ շրջանի երաշխաւոր», աւելցուց ան։

«Այս քառակնի կը պահանջուի մշակել համագործակցութեան եւ կարգաւորման բանաձեւ, որ պիտի ներառէ Միջին Արեւելքի կառուցուածքը՝ ազատելու համար դաշինքներու բարդոյթէն, որ աշխարհը կը դեկալարէ պառակտելու համար շրջանը եւ թուլացնելու անոր ներուժը։ Անկախ Թեհրանի քառակնի հանդիպման բովանդակութենէն, ատոր կարեւորագոյն կողմը այն է, որ անկիւ թոյլ կու տայ ստեղծել իշխանութեան կառուցուածքին եւ ամբողջ շրջանին վերաբերող փոխըմբռնումներու շրջագիծ», ըսաւ միւֆթի Զապալան՝ աւելցնելով. «Ասիկա ինքնին կը հարուածէ այն հայեցակարգը, որուն վրայ հիմնուած էր շրջանին մէջ ամերիկեան պատմական ազդեցութիւնը, եւ անկիւ Նաեւ կը պաշարէ Թէլ Աւիլը եւ զայն կը զրկէ շրջանային թթուածիւնէն»։

«Այս քառակնի համար որեւէ ամուր միջուկի ձեւաւորումէն աւելի կարեւորը այն է, որ անկիւ կը Նպաստէ ամբողջ շրջանին համար լուծումներ գտնելու եւ Միջին Արեւելքը կը վերադարձնէ շրջանային ու միջազգային կոմ կերպով», ըսաւ ան։

«Յոյս պէտք չէ դնել Թէլ Աւիլի, Ռաշիսկթընի կամ Պրիքսելի մէջ տեղի ունեցող որեւէ քաղաքական փոփոխութեան վրայ, որովհետեւ այն, ինչ որ տեղի կ'ունենայ այս կազմաւորումներու ընկիւններուն մէջ, շահերու խաղ է, որ աւելի մեծ է, քան քաղաքական անձնակազմերը», զգուշացուց շէյխ Զապալան։

ժաաֆարականներու միւֆթին իշխանութիւններուն եւ լիբանանցիներուն դիմելով յայտնեց. «Ինքն իր մէջ բաժնուած տունը կը կրկնուի իր գոյութիւնն ու ճնշումին դիմակայելու կարողութիւնը, իսկ պատմութիւնը մեզի սորվեցուցած է, որ ինքն իր մէջ բաժնուած պետութիւնը կը դառնայ աշխարհի բոլոր երկիրներուն համար աժան ապրանք»։

ԹՐԱՄԺ. «ՇԱՏ ԵՈՒՏՈՎ ՓՈՒԹԻՆԻ...»

Շարունակուած Ա. Էջէն

Թուք Նաեւ ընդգծած է, որ Եւրոպան պիտի չարունակէ աշակերթ Ուլքուսիոյ, հակառակ Մոսկուայի հետ ուղիղ հարողակցութիւններու վերսկսման։

Միւս կողմէ, բրիտանական «Ֆայնէնշըլ Թայմզ» օրաթերթը հաղորդեց, որ ներկայիս շուրջ 140 թոն ռուսական մազութով բեռնուած երեք Նաւեր դեպի Միացեալ Նահանգներ կը Նաւարկեն՝ աւելցնելով, որ Նոյեմբերի առաջին կիսուն կը Նախատեսուի Ապու Տապիի մէջ բանակցութիւններու շարունակութիւնը՝ քննարկելու համար հարցեր, որոնք մարտական գործողութիւններու աւարտէն ետք ապահովական երաշխիքներ կը ներառեն։

Փութին հեռաձայնային հաղորդակցութեան ընթացքին ներկայացուցած է ուլքանական հակամարտութեան զարգացումներուն Նկատմամբ Մոսկուայի դիրքորոշումը՝ շեշտելով, որ արդար եւ տեւական խաղաղութեան հաստատումը կը պահանջէ ամբողջական կերպով Նկատի առնել Ռուսիոյ օրինական շահերը։

Ան զգուշացուցած է, որ Եւրոպական Միութեան եւ ՕԹԱՆ-ի «բախումային» քաղաքականութիւնը կը Նպաստէ կրիի երկարաձգման։

Բրիտանական «Տը Կարտիքը» օրաթերթը հաղորդեց, որ Լեհաստանի վարչապետ Թուքի համաձայն, Ֆինլանտայի Նախագահ Սթուիլը Փութինի հետ հեռաձայնային հաղորդակցութիւնէն ետք յայտարարած է, որ երկու կողմերն ալ պահպանած են իրենց Նախկին դիրքորոշումները, սակայն Եւրոպացի մասնակիցները «Զատ զգուշաւոր լաւատեսութիւն» յայտնած են բանակցութիւններու հեռանկարներուն վերաբերեալ։

ԸՆՏՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐՈՒ ԵՒ ՊԱՏԵՐԱԶՄԻ ՄԻՋԵՒ

ԼԻԲԱՆԱՆԻ ԱՊԱԳԱՆ՝ ԸՆՏՐԱԿԱՆ ՀԱՇՈՒԱՐԿՆԵՐՈՒ, ՏԱՐԱԾԱՇՐՋԱՆԱՅԻՆ ՀԱԿԱՄԱՐՏՈՒԹԵԱՆ ԵՒ ԴԻԻԱՆԱԳԻՏԱԿԱՆ ԲԱՆԱԿՑՈՒԹԻՒՆՆԵՐՈՒ ԽԱՉՄԵՐՈՒԿԻՆ ՎՐԱՅ

Մերձաւոր Արեւելքը կը գտնուի այնպիսի փուլի մը մէջ, ուր ընտրութիւնները այլեւս միայն իշխանութեան փոփոխութեան հարց չեն: Անոնք կրնան անմիջական ազդեցութիւն ունենալ պատերազմի շարունակութեան, բանակցութիւններու ապագային եւ ամբողջ տարածաշրջանի անվտանգութեան վրայ:

Իսրայէլի հոկտեմբեր 27-ի խորհրդարանական ընտրութիւնները եւ Միացեալ Նահանգներու նոյեմբեր 3-ի միջանկեալ ընտրութիւնները կը կատարուին Իրանի հետ հակամարտութեան, Լիբանանի հարաւը շարունակուող բախումներուն եւ Նալթային շուկաներու անկայունութեան պայմաններուն մէջ:

Այս ընտրութիւնները տեղի կ'ունենան այնպիսի միջավայրի մը մէջ, ուր ներքին քաղաքական հաշուարկները ուղղակիօրէն կը կապուին արտաքին եւ անվտանգային որոշումներու: Կառավարութիւնները պէտք է միաժամանակ պատասխանեն հասարակութեան վախերուն, զինուորական հաստատութիւններու պահանջներուն, տնտեսական ճնշումներուն եւ դաշնակիցներու ակնկալութիւններուն: Այդ պատճառով ընտրական քարոզարշաւները կրնան վերածուիլ ոչ միայն քաղաքական ծրագիրներու մրցակցութեան, այլ նաեւ պատերազմի նպատակներու, անոր զինին եւ լքի կարելիութեան շուրջ հանրային քուէարկութեան:

Հիմնական հարցումը հետեւեալն է. արդեօք ընտրութիւնները յաւելեալ պատճառ պիտի ըլլա՞ն պատերազմի սաստկացման, թե՛ պիտի ստիպեն կողմերը փնտելու ելքի մը կարելիութիւնը: Պատասխանը կախեալ պիտի ըլլայ ոչ միայն ընտրութիւններու արդիւնքէն, այլ նաեւ անկէ, թէ նոր կամ գործող իշխանութիւնները որքա՞ն ազատութիւն պիտի ունենան իրենց նախընտրական խոստումները գործնական քաղաքականութեան վերածելու:

ԻՍՐԱԵԼ. ԸՆՏՐՈՒԹԻՒՆԵՐ՝ ԱՆՎՏԱՆԳՈՒԹԵԱՆ ԵՒ ԻՇԽԱՆՈՒԹԵԱՆ ՊԱՅՏԱՐԻ ՄԻՋԵՒ

Իսրայէլի մէջ վարչապետ Պենիամին Լեթանիահուի քաղաքական ապագան սերտօրէն կապուած է անվտանգութեան հարցերուն, 2023-ի հոկտեմբեր 7-ի յարձակումներուն հետեւանքներուն եւ յաջողած պատերազմներուն: Հոկտեմբեր 27-ի ընտրութիւնները կ'որոշեն ոչ միայն կառավարութեան կազմը, այլ նաեւ այն քաղաքական շրջանակը, որուն մէջ պիտի ձեւաւորուին Իսրայէլի յաջորդ քայլերը Լիբանանի, Իրանի եւ պաղեստինեան հարցին նկատմամբ: Սակայն ընդդիմութեան իշխանութեան հասնիլը ինքնաբերաբար չի նշանակեր արտաքին քաղաքականութեան արմատական փոփոխութիւն:

Իսրայէլի ընտրական պայքարին մէջ անվտանգութիւնը սովորաբար կը գրաւէ կեդրոնական դիրք: 7 հոկտեմբեր 2023-ի յարձակումներուն իբրեւ հետեւանք հասարակութեան մէջ խորացած է այն համոզումը, որ պետութիւնը պէտք է կանխէ սահմանային սպառնալիքները՝ Նոյնիսկ եթէ այդ նպատակին համար անհրաժեշտ ըլլան երկարատեւ ռազմական գործողութիւններ: Միաժամանակ, պատերազմի երկարաձգումը կը բարձրացնէ զոհերու, պատանդներու, տեղահանուածներու եւ տնտեսական վնասներու հարցերը: Այս հակասութիւնը ընտրական բանավեճին կու տայ երկակի բնոյթ. մէկ կողմէ պահանջ կայ աւելի կոշտ անվտանգային քաղաքականութեան, իսկ միւս կողմէ՝ տիրական է այն հարցումը, թէ արդեօք ռազմական ուժը կը մօտեցնէ՞ երկիրը կայուն լուծումի մը:

Ընտրութիւններուն շուրջ կարելի է առանձնացնել երեք բեմագրութիւն:

Առաջին՝ Լեթանիահուի ճամբարին վերադարձը: Այս պարագային անվտանգութեան խիստ քաղաքականութիւնը կրնայ շարունակուիլ, իսկ Լիբանանի հարաւը Իսրայէլի ռազմական ներկայութեան եւ հրդեհայլայի զինաթափման հարցերը մնալ բանակցութիւններու կեդրոնը: Իրանի պարագային եւս կրնայ պահպանուիլ ռազմական ճնշման ու դիւսնագիտական պարտադրանքի համադրութիւնը:

Այս բեմագրութեան մէջ կառավարութիւնը կրնայ փորձել ընտրական յաղթանակը ներկայացնել իբրեւ հանրային իրաւասութիւն՝ շարունակելու ռազմական գործողութիւնները եւ մերժելու արագ զիջումները: Սակայն այդպիսի մօտեցում մը կրնայ նաեւ խորացնել միջազգային մեկուսացումը, աւելցնել դաշնակիցներու հետ տարակարծութիւնները եւ աւելի ծանրացնել Լիբանանի ու Իրանի ճակատներուն վրայ միաժամանակ գործելու բեռը:

Երկրորդ՝ ընդդիմութեան յաջողութիւնը: Նոր կառավարութիւնը կրնայ փորձել վերականգնել միջազգային յարաբերութիւններու որոշ մասը եւ վերադարձութեան ենթարկել ռազմական գործողութիւններու քաղաքական գիւղը: Սակայն Իրանի հիւլէական կարողութիւնները սահմանափակելու եւ Իսրայէլի հիւսիսային սահմանին անվտանգութեան ապահովելու հարցերուն շուրջ ընդդիմութեան գլխաւոր ուժերուն մօտ Նոյնպէս կան խիստ դիրքորոշումներ: Հետեւաբար, ղեկավարութեան փոփոխութիւնը պէտք է չլիթթել ինքնաբերական խաղաղութեան հաստատման հետ:

Ընդդիմադիր կառավարութիւնը կրնայ աւելի մեծ տեղ ունի դիւսնագիտութեան, միջազգային միջնորդութեան եւ սահմանային վերահսկողութեան աշխատելաձեւերուն: Բայց անոր առջեւ պիտի մնայ ներքին քաղաքական ճնշումը. որեւէ զիջում կրնայ ներկայացուիլ իբրեւ անվտանգութեան թուլացում, իսկ որեւէ նոր ռազմական գործողութիւն՝ իբրեւ նախորդ իշխանութեան քաղաքականութեան շարունակութիւն: Այս երկակի ճնշումը կրնայ սահմանափակել նոր ղեկավարութեան խուսափումի տարածքը:

Երրորդ՝ ընտրական փակուղի: Եթէ ո'չ իշխող ճամբարը, ո'չ ընդդիմութիւնը կարենայ կազմել կայուն մեծամասնութիւն, Իսրայէլ կրնայ մտնել երկարատեւ քաղաքական անորոշութեան շրջան: Այդ պարագային կառավարութիւնը կրնայ շարունակել գործել ժամանակաւոր կարգավիճակով, մինչդեռ ռազմական եւ ապահովական որոշումները կը մնան գործող իշխանութեան ձեռքը: Այս վիճակը կրնայ դիւսնագիտութիւնը դանդաղեցնել եւ սահմանափակել երկարաժամկետ համաձայնութիւններ կնքելու կարողութիւնը:

Կարելի է նաեւ նշել, որ Իսրայէլի ընտրական պայքարը տեղի կ'ունենայ բազմաթիւ կուսակցութիւններու

եւ համախոհական բանակցութիւններու պայմաններուն մէջ: Հետեւաբար, Նոյնիսկ ընտրութիւններու արդիւնքին յստակ ըլլալու պարագային, նոր կառավարութեան կազմաւորումը եւ քաղաքական ուղղութեան ճշգրտումը կրնան ժամանակ պահանջել:

Այս ժամանակային բացը ինքնին կրնայ ազդեցութիւն ունենալ տարածաշրջանային զարգացումներուն վրայ: Գործող կառավարութիւնը կրնայ փորձել արագ որոշումներ տալ՝ նախքան նոր համախոհութեան ձեւաւորումը, իսկ ընդդիմութիւնը կրնայ զգուշանալ այնպիսի քայլերէ, որոնք ընտրութիւններէն առաջ կը թուին քաղաքական շահագործում: Այս պատճառով ընտրական շրջանը կրնայ ըլլալ միաժամանակ զսպման եւ վտանգաւոր սխալ հաշուարկներու շրջան:

ՄԻԱՑԵԱՆ ԱՆՎՏԱՆԳՆԵՐ. ՆՈՅՆԻՍԵՐ 3-Ի ԸՆՏՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐՈՒՆ ԱՂԵՑՈՒԹԻՒՆԸ

Միացեալ Նահանգներու միջանկեալ ընտրութիւնները պիտի որոշեն Յոկոնքսի ուժերու յարաբերակցութիւնը, եւ ազդեցութիւն պիտի ունենան Նախագահ Տաւնըլ Թրամփի՝ Իրանի նկատմամբ քաղաքականութեան վրայ: Ի տարբերութիւն Նախագահական ընտրութիւններու, այս քուէարկութիւնը ուղղակիօրէն նոր Նախագահ չի նշանակեր, սակայն կրնայ փոխել վարչակազմին քաղաքական եւ օրէնսդրական հնարաւորութիւնները:

Յոկոնքսի կազմը կրնայ ազդել ռազմական ծախսերու հաստատման, պատժամիջոցներու ընդլայնման, արտաքին օգնութեան եւ վարչակազմի որոշումներուն նկատմամբ վերահսկողութեան վրայ: Նոյնիսկ եթէ Նախագահը պահպանէ արտաքին քաղաքականութեան հիմնական Նախաձեռնութիւնը, խորհրդարանական մեծամասնութեան փոփոխութիւնը կրնայ սահմանափակել կամ ընդլայնել անոր գործողութիւններու քաղաքական տարածքը:

Հոկտեմբեր 8-ին Թրամփ յայտարարած էր, թէ Միացեալ Նահանգները մինչեւ նոյեմբեր 3-ի ընտրութիւնները պիտի չյարձակին Իրանի վրայ՝ միաժամանակ նշելով, որ Ուաշինկթընի եւ Թեհրանի միջեւ բանակցութիւնները կը շարունակուին: Այդ յայտարարութիւնը կը մատնանէ ընտրական ժամանակացոյցին եւ ռազմական որոշումներուն միջեւ կապը, բայց ինքնին երկարաժամկետ խաղաղութեան երաշխիք չէ:

Ամերիկեան քաղաքականութեան երեք հնարաւոր ուղղութիւնները հետեւեալներն են:

Առաջին՝ ընտրութիւններէն առաջ զսպուածութիւն: Սպիտակ Տունը կրնայ փորձել խուսափիլ լայնածաւալ նոր պատերազմէ մը, որ կրնայ բարձրացնել Նալթի զինները, սրել կենսածախսի հարցը եւ ընտրողներուն մօտ դժգոհութիւն յառաջացնել: Սակայն այդ զսպուածութիւնը չի բացառեր սահմանափակ ռազմական գործողութիւնները, պատժամիջոցները կամ ծովային ճնշումը:

Այս զսպուածութիւնը կրնայ նաեւ ծառայել բանակցային դիրքերու ամրապնդման: Վարչակազմը կրնայ փորձել պահպանել ռազմական սպառնալիքի հուսատիութիւնը՝ առանց անմիջական լայնածաւալ գործողութեան դիմելու: Այսպիսի քաղաքականութիւն մը, սակայն, ունի հակառակ վտանգ. Իրանը կրնայ գայն ընկալել իբրեւ ժամանակաւոր ընտրական դադար եւ փորձել այդ շրջանին բարելաւել իր դիրքերը:

Երկրորդ՝ ընտրութիւններէն ետք նոր ռազմական ճնշում: Եթէ բանակցութիւնները ձախողին եւ կողմերը շարունակեն տարակարծիք մնալ Իրանի հիւլէական ծրագիրին, իւրախոմի հարստացման եւ Հորմուզի նեղուցին վերահսկողութեան շուրջ, ռազմական գործողութիւններու վերսկսումը կրնայ վերադառնալ օրակարգ: Բայց Նոյնիսկ ընտրութիւններէն ետք նման որոշում մը կախեալ պիտի ըլլայ ռազմական ծախսերէն, դաշնակիցներու դիրքորոշումներէն եւ հակամարտութեան ընդլայնման վտանգէն:

Նոր ռազմական ճնշումը կրնայ ունենալ տարբեր ձեւեր՝ սահմանափակ օդային հարուածներ, ծովային գործողութիւններ, պատժամիջոցներու խստացում կամ տարածաշրջանային դաշնակիցներու աջակցութեան ընդլայնում: Սակայն իւրաքանչիւր քայլ կրնայ յառաջացնել հակադարձութիւններ ոչ միայն Իրանի, այլ նաեւ անոր դաշնակից ուժերուն կողմէ՝ Լիբանանի, Իրաքի, Սուրիոյ կամ Եմենի ուղղութիւններով:

Երրորդ՝ բանակցութիւններու վերակենդանացում: Թրամփի վարչակազմը կրնայ փորձել ձեռք բերել համաձայնութիւն մը, որ կը սահմանափակէ Իրանի հիւլէական գործունեութիւնը, կը վերականգնէ Նաւագնացութեան անվտանգութիւնը եւ կը նուազեցնէ ռազմական գործողութիւններու անհրաժեշտութիւնը: Սակայն այդպիսի համաձայնութեան մը կայունութիւնը կախեալ պիտի ըլլայ պայմաններու յստակութենէն, փոխադարձ վստահութենէն եւ համաձայնութեան գործադրութեան վերահսկողութենէն:

Ուստի, նոյեմբեր 3-ը կրնայ ըլլալ քաղաքական փուլ մը, բայց ոչ ինքնաբերաբար պատերազմի ւաւարտի կամ նոր պատերազմի սկիզբի թուական մը: Ընտրութիւններէն ետք վարչակազմը կրնայ ունենալ աւելի մեծ ազատութիւն, բայց նաեւ աւելի մեծ պատասխանատուութիւն՝ բացատրելու, թէ ինչու ընտրութեւ ռազմական կամ դիւսնագիտական ուղիք:

ՎԱՅԳԵՆ ԳՎԿԼԱԳԵՍ

(Շար. 1)
26 հոկտեմբեր 2026

ՎԱՐԴԱԳՈՅՆ ԺԱՊԱՒԷՆԸ՝ ԿՆՈՋ, ԱՂՋԻԿՆԵՐՈՒ ԵՒ ՄՕՐ ԻՐԱՒՈՒՆՔԸ

Հոկտեմբերը ծանօթ է իբրեւ կուրծքի քաղցկեղի իրազեկման արշաւի ամիս, որուն նպատակն է ամէն տարի բազմապատկել թիւը այն աղջիկներուն եւ կիներուն, որոնք տարեկան դրութեամբ համապատասխան քննութիւններու կ'ենթարկուին (**մամոկրաֆի, եքոկրաֆի**) հիւանդութեան կանուխ յայտնաբերման նպատակով:

Այս տարի Համաշխարհային առողջապահական կազմակերպութիւնն ու Միացեալ ազգերու կազմակերպութիւնը այս արշաւը ներկայացուցած են նոր թեմայով մը՝ «Իւրաքանչիւր պատմութիւն եզակի է, եւ իւրաքանչիւրի նուրի տարբեր է եւ կարելոր» («Every story is unique, every journey matters») եւ «United for unique»): Այսինքն կուրծքի քաղցկեղի պարագային իւրաքանչիւր անհատի փորձառութիւնը տարբեր է եւ ախտաճանաչումը բուժման տարբեր ձեւերով եւ մարտահրաւերներով եւս տարբեր է, իւրաքանչիւր կնոջ ապագան կը բնորոշէ:

Խորհրդանիշը վարդագոյն ժապաւենն է, որ որդեգրուած է աշխարհի չորս ծագերուն: Ան կը ներկայացնէ՝

- Յիշատակը քաղցկեղէ մահացած աղջիկներուն ու կիներուն,
- Յոյս եւ զօրակցութիւն բոլոր այն հիւանդներուն, որոնք ներկայիս կը պայքարին հիւանդութեան դէմ,
- Յիշեցում, որ կանուխ ախտաճանաչումը կենսը մը կրնայ փրկել:

Այս վարդագոյն ժապաւենին պատմութիւնը կը սկսի 1990 թուականին, երբ Շարլոթ Հէյլի անունով ամերիկացի կին մը, իր հարազատները՝ զաւակը, թոռնիկը եւ ընտրը քաղցկեղէ կորսնցնելէ ետք, յուսահատ, պատրաստած է Նարնջագոյն ժապաւեններ եւ բողոքի ցոյցեր կազմակերպած կառավարութեան դէմ՝ պահանջելով գիտական հետազօտութիւններ կատարել եւ հիւանդութեան շուրջ յաւելեալ գիտական տուեալներ ունենալ: Կարգ մը գեղագիտական մեծ ընկերութիւններ, ինչպէս՝ «Էսթէ Լուտըր» եւ ուրիշներ, ուզեցին այս մէկը օգտագործել իրենց մեծագոյն՝ «Կուրծքի քաղցկեղի իրազեկման» տարեկան արշաւին համար: Սակայն Շարլոթ Հէյլի կտրականապէս մերժեց անոնց վաճառականական գաղափարը: Ան այդ, նըշեալ ընկերութիւնները փոխեցին ժապաւենին գոյնը վարդագոյնի՝ իբրեւ յոյսի եւ կանացի նրբութեան խորհրդանիշ: Այսպէս, 1992-էն ետք «Էսթէ Լուտըր» հաստատութեան տարբեր մասնաճիւղեր այս արշաւին ծիրին մէջ շուրջ 1.5 միլիոն վարդագոյն ժապաւեններ բաժնեցին:

Այս տարի, Լիբանանի կիներու միութիւնը պատրաստեց հետաքրքրական նկարներ եւ գրութիւններ՝ ընկերային ցանցերու վրայ, որոնց մէջ կայ հետեւեալ պատգամը.

«Սիրելի՛ մայրը,
«Հուն միշտ ուրիշներուն առողջութեամբ կը մտահոգուիս, դուն քու ժամանակը, աշխատանքը եւ գործը ուրիշին կը տրամարդես: Բոլորը կը փորձես չորս կողով հաւաքել, եւ ընտանիքդ միշտ սրաւել կը կանխես: Սակայն այս բոլորը կ'ընես ուրիշի համար: Արդեօք դուն քեզի համար ի՞նչ կ'ընես: Պետք է նկատի առնես, թէ առողջութիւնը առաջնահերթութիւն է եւ ոչ թէ անձնասիրութիւն. ընդհակառակը՝ ընտանիքիդ հանդէպ ունեցած սերը միայն առողջութեամբ կրնաս վայելել եւ այդպէս ապրիլ քու սիրած անձներուդ հետ»:

Ի՞նչ գեղեցիկ խօսքեր եւ հմայիչ արտայայտութիւններ: Այո՛, առողջութիւնը բարեսիրութիւնն չէ, այլ իրաւունք: Ամէն կին, անկախ իր տարիքէն, բնակութեան վայրէն կամ ընկերային վիճակէն, իրաւունք ունի գիտնալու իր մարմինը, իր հիւանդութիւնները եւ կանխարգիւման դիմելու, առանց վախի կամ խարանի: Ան իրաւունք ունի ստանալու անվճար կամ մատչելի գիներով քննութիւններ եւ բժշկական խորհրդատուութիւն:

Կիներուն մօտ կուրծքի քաղցկեղը ամէնէն տարածուած քաղցկեղներէն է ներկայիս: Այս հիւանդութիւնը անցա-

լին զաղտնի կը պահէին եւ կամ գայն կը կոչէին «այդ գէշ հիւանդութիւնը» ամառն ունենրէն», առանց Նոյնիսկ անուը տալու: Սակայն այսօրուան բժշկութեամբ այս խարանը պէտք չէ շարունակուի, որովհետեւ, նոր ուսումնասիրութիւններուն համաձայն, Համաշխարհային առողջապահական կազմակերպութեան 2024-ի տուեալներով ներկայիս 2.4 միլիոն կիներու մօտ ախտորոշուած

է քաղցկեղ, սակայն 694,000 միայն մահացած է: Մինչ այդ վերջին քանի մը տարիներուն արդէն 8.2 միլիոն կիներ դիւսգրաւած են այս հիւանդութիւնը, ապրած են եւ կ'ապրին հանգիստ ու ուրախ:

Դարձեալ Համաշխարհային առողջապահական կազմակերպութեան համաձայն, 186 երկիրներէն 164-ին մէջ կան մեծ թիւով քաղցկեղէ տառապողներ, իսկ այդ հիւանդութեան պատճառները կը նկատուին վատ կեանքի եւ ապրուստի ձեւը, մարդկային եւ ջրային խանգարումները, որոնք ժխտական կերպով կ'ազդեն կնոջ առողջութեան վրայ, մասնաւորաբար կը յիշուին ոգեւից ըմպելիներուն գործածութիւնը, գիրութիւնը, չափազանց յոգնութիւնը, ոչ սննդաբար ուտելիքներու սպառումը, ծխախոտի կամ կլկակի գործածութիւնը, որ մեծ աւերներ կը գործէ ներկայիս:

Համաշխարհային առողջապահական կազմակերպութեան հետազօտութիւններուն համաձայն, մինչեւ 2040 թուական կարելի պիտի ըլլայ 2.5 միլիոն մահ կանխարգիւլել, եթէ կանուխ ախտախնայումներ կատարուին: Սակայն այս բոլորը կը կարօտին լուրջ, սերտուած եւ յստակ առողջապահական քաղաքականութիւն՝ կառավարութիւններու կողմէ մշակուած եւ ընկերային ծառայութիւններուն օգնութեամբ կիրարկուած, որպէսզի կարելի ըլլայ կիները այս մասին իրազեկ դարձնել, նաեւ բժշկական ներդրումներով նուազեցնիլ մահերը եւ ամրապնդել գոյատեւումը:

Ուրեմն, սիրելի՛ մայրեր եւ ընտրեր, ձեր իրաւունքն է գուրգուրալ ձեր առողջութեան, որովհետեւ դուք կրնաք ձեր ընտանիքները փրկել եւ ընկերային առողջ շրջանակ մը կազմել: Մի՛ անտեսե՛ք ձեր առողջութիւնը, մի՛ վարանիք բուժման խոչընդոտներէն, այլ, պաշտպանելով ձեր իրաւունքները, ձեր առողջութեան համար դիմեցե՛ք մօտակալ առողջապահական կեդրոններ եւ հիւանդանոցներ կատարելու պէտք եղած քննութիւնները:

Կանուխ ախտորոշումը կենսը մը կը փրկէ: Հրամայական է իւրաքանչիւր մօր, կնոջ եւ աղքկալ իրաւունքի պահպանումը՝ բուժուելու, խնամք ստանալու եւ դարմանուելու՝ յարգանքով եւ առանց խտրութեան:

Երբ մենք կը պաշտպանեցնք կիներուն եւ աղջիկներուն առողջութիւնը, կը պաշտպանենք ընտանիքը, համայնքը եւ ամբողջ ազգը, որովհետեւ առողջ կինը գորաւոր ընկերութեան եւ հասարակութեան հիմքն է:

ՍՕՍԻ ՓՈԼԱՏԵՍ

Համաարաբական երկրներու կիներու խորհուրդի անդամ

ՄԻԱՅՅԵԱԼ ՆԱԶԱՆՈՒՄԵՐ

ՆԻԻ ԵՈՐՔԻ ՄԵՋ ՄԱՅԱՑԱԾ Է ԱՃԵԱՐՅԱՅՈՉԱԿ ԴԱՇՆԱԿԱՅԱՐ ՇԱՅԱՆ ԱՐԾՐՈՒՆԻՆ

Վերջերս Նիւ Եորքի մէջ 83 տարեկան հասակին իր մահկանացուն կնքեց հայ երաժշտական արուեստի միջազգային համալի տեր, պոլսահայ անուանի դաշնակահար, երաժշտագետ, գրող եւ մշակութային գործիչ Շահան Արծրունին: Ան համերգներով հանդէս եկած է աշխարհի բազմաթիւ երկիրներու մէջ՝ արժանանալով միջազգային երաժշտական շրջանակներու գնահատանքին: Ան ելոյթներ ունեցած էր Նիւ Եորքի «Մեթրոփոլիթան» թանգարանին, Ամերիկայի Միա-

ցեալ Նահանգներու Սպիտակ տան եւ եւրոպական արքունիքներու մէջ: Տարիներ շարունակ համագործակցած էր Նաեւ աշխարհահռչակ դաշնակահար եւ երգի-ծաբան Վիլթոր Պրոկէի հետ՝ մասնակցելով միջազգային համերգային շրջագայութիւններու եւ հեռատեսիլի յայտագիրներու:

Սակայն Արծրունիի գործունէութեան առանձնայատուկ արժէքը այն աշխատանքն էր, զոր կը տանէր հայկական երաժշտութիւնը տարածելու եւ

Շար.ը՝ էջ 8

ՍԱՆ ՖՐԱՆՍԻՍԵՐՈՅԻ Ս. ԳՐԻԳՈՐ ԼՈՒՍԱՒՈՐԻՉ ԵԿԵՂԵՑՈՅ 60-ԱՄԵԱԿ

* 17 հոկտեմբերին «Խաչատուրեան» Յայ կեդրոնի «Սարոյեան» սրահին մէջ տեղի ունեցաւ Սան Ֆրանսիսքոյի Ս. Գրիգոր Լուսավորիչ եկեղեցւոյ հիմնադրութեան 60-ամեակին նուիրուած շքեղ ճաշկերոյթը:

Ճաշկերոյթի բացման խօսքը արտասանեց Չեփուր Գասպարեան, որմէ ետք խօսք առաւ հոգաբարձութեան ատենապետ Մայքո Սենքերիմեան, իսկ եկեղեցւոյ հովիւ Արցախ քիւյ. Պա-

տոյեան արծեւորեց եկեղեցւոյ անցած ուղին՝ յիշելով եկեղեցւոյ ընտանիքի բոլոր նուիրեալ անդամներն ու բարեկամները, որոնք կեանքի շարունակականութեան հիմունքով իրենց ժամանակին ստանձնեցին պատասխանատուութիւններ՝ իրենց նիւթական ու բարոյական ծառայութիւնը հաւատքով եւ սիրոյով կամքով նուիրելով շրջանի

Շար.ը՝ էջ 6

ՈՉ ԵՄ Է ՎԱՍՏԱԿԱՇԱՏ ԼՐԱԳՐՈՂ ԵՒ ԴԱՍՏԻԱՐԱԿ ՕՇԻՆ ՔԵՇԻՇԵԱՆ

19 հոկտեմբերին 91 տարեկան հասակին իր մահկանացուն կնքեց վաստակաշատ լրագրող, Լոս Անճելըսի «Արմինիոն Օպըրվոր» շաբաթաթերթի հիմնադիր Օշին Քէշիշեան:

Իր ակադեմական եւ համայնքային բազմաթիւ ձեռնարկներուն կողքին, Քէշիշեան 1969-ին հիմնադրած է «Արմինիոն Օպըրվոր»-ը եւ եղած՝ անոր գլխավոր խմբագիրը: Անգլիատառ այս շաբաթաթերթը կարեւոր դեր խաղցաւ աշխուժ հայ համայնքին կեանքին ներս՝ տրամադրելով համայնքային հարցերու անհրաժեշտ լուսաբանութիւն եւ հարստացնելով հայկական լրատուական դաշտը:

Ան դասախօսած է Լոս Անճելըսի քաղաքային համալսարանին (LACC) լեզուներու բաժնին մէջ, որմէ ետք 27 տարի դասախօսած է Կլենտելլի Դա-

մայնքային համալսարանին մէջ:

Ան անդամ էր Ամերիկայի եւ Քանադայի Թէքեան մշակութային միութեան Կեդրոնական վարչութեան, ինչպէս նաեւ երկար տարիներ անդամակցած է Լոս Անճելըսի Թէքեան մշակութային միութեան Արշակ Տիգրանեան վարժարանի հոգաբարձութեան:

Քէշիշեան մաս կազմած է 1968-ին Սոնթայելլոյի մէջ կանգնեցուած Դայոյց ցեղասպանութեան յուշարձանի յանձնախումբին: 1982-ին անոր վստահուած էր Ուիլիամ Սարոյեանի աճիւններու տեղափոխումը Երեւան, Դայաստան:

Քէշիշեան արժանացած է «Սուրբ Սահակ-Սուրբ Մեսրոպ» շքանշանին՝ Ամենայն Դայոց Վազգէն Ա. կաթողիկոսի կողմէ:

կայացուց քահանայ հօր ամփոփ կենսագրական գիծերը, ապա սահիկներու ցուցադրութեամբ՝ գիրքը:

Խօսելով գիրքին առաջին եւ երկրորդ հատորներուն մասին՝ Մէշէֆեան ըսաւ, որ առաջին հատորը կ'ամփոփէ ինքնութեան եւ սփիւռքի

Շար.ը՝ էջ 6

ԱՆԳԼԻԱ

ՍՈՒՐԲ ԵՂԻՇԷ ԵԿԵՂԵՑԻՆ ՆՇԵՑ ԻՐ ՕԾՄԱՆ 25-ԱՄԵԱԿԸ ԵՒ ՍՈՒՐԲ ԹԱՐԳՄԱՆՉԱՑ ՏՕՆԸ

11 հոկտեմբերին Լոնտոնի Սուրբ Եղիշէ հայկական եկեղեցւոյ մէջ հանդիսաւոր սուրբ պատարագով եւ երեկոյեան հոգեւոր երգերու համերգով նշուեցաւ եկեղեցւոյ օծման 25-ամեակը եւ Սրբոց Թարգմանեաց տօնը:

10 յունիս 2001-ին օծուած Սուրբ Եղիշէ եկեղեցին քառորդ դար շարունակ ծառայած է որպէս հայ համայնքի հոգեւոր տուն՝ աղօթքի, հաղորդակցութեան եւ սուր սերունդներուն հաւատքն ու ազգային ժառանգութիւնը փոխանցելու սրբավայր: Եկեղեցւոյ ձեռքբերումն ու վերականգնումն իրականութիւն դարձած են Վաչէ եւ Թամար Մանուկեան ամուլի նիւթական յատկացումով:

Միացեալ Թագաւորութեան եւ Իրլանտայի հայոց թմի առաջնորդ Յովակիմ եպս. Մանուկեանի հրաւերով հանդիսաւոր պատարագը մատուցեց Արժանութիւն եւ Չիլիի հայոց թմի առաջնորդ Առնէ եպս. Շահենեանը, որ անցեալին ծառայած է որպէս Սուրբ Եղիշէ եկեղեցւոյ հովիւ:

Իր յորելենական խօսքին մէջ Յովակիմ եպս. Մանուկեան անդրադարձաւ Սրբոց Թարգմանեաց առաքելութեան եւ յիշեց հայոց այբուբենի ստեղծումը՝ Սուրբ Սահակ Պարթեւի եւ Վնամշապուհ թագաւորի աջակցութեամբ, ինչպէս նաեւ՝ Սուրբ Գիրքի թարգմանութեան եւ դպրոցներու հիմնադրման գործին, շնչտելով, որ այդ թարգմանիչները հայ ժողովուրդին վստահած են թանկագին ժառանգութիւն, որուն շարունակութիւնը այսօրուան սերունդին պատասխա-

նատութիւնն է: Սրբազանը շնչտեց, որ այս ժառանգութիւնը պիտի փոխանցենք յաջորդ քսանհինգ տարիներուն՝ մեր հաւատքը ապրելով, իրարու ծառայելով եւ ուրիշներուն տեղ տալով մեր եկեղեցւոյ կեանքին մէջ:

Շար.ը՝ էջ 6

ԻՐԱՆ

ԱԶԳԱՅԻՆ-ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՊԱՐԵՐՈՒ ԵՒ ԵՐԳԵՐՈՒ ՆՈՒԻՐՈՒԱԾ ԶԵՆՆԱՐԿ

Նախաձեռնութեամբ Յայ ուսանողական «Չհարմահալ» միութեան Կեդրոնական վարչութեան, 2 հոկտեմբերին «Յ. Թումանեան» սրահին մէջ տեղի ունեցաւ ազգային-հայկական պարերու եւ երգերու նուիրուած ձեռնարկ՝ մասնակցութեամբ «Ակունք» եւ «Կակաչ» պարային համոյթներու եւ Նոր Զուղայէն հրաւիրուած հանրայայտ ազգային ազգագրական երգերու մեկնաբան Արթին Քէշիշեանի: Յայտնեց, որ «Ակունք» պարային համոյթի գեղարուեստական ղեկավարն ու բեմադրիչն է Կարինէ Մանուչեան, իսկ

«Կակաչ» պարային համոյթի ղեկավարն է Արուս Սարգսեանը, իսկ պարուսոյց-փորձավար եւ բեմադրիչ՝ Արմինէ Աւագեանը:

Շար.ը՝ էջ 6

ԻՐԱՆ

ԾԱՆՕԹԱՑՄԱՆ ԱՅՅԵԼՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

21 հոկտեմբերին առաջնորդարանի սրահին մէջ Իրաքի հայոց նորընտիր առաջնորդ Անդրանիկ վրո. Գեորգեան ծանօթացաւ առաջնորդարանի պաշտօնէութեան, ինչպէս նաեւ Պաղտատի Ազգային վարժարանի եւ մանկապարտեզի ուսուցչական կազմերուն հետ: Զանդիպուրի ներկայ էին՝ Պասրալի Սուրբ Մարիամ Աստուածածին եկեղեցւոյ հովիւ Դերենիկ արք. Սահակեան, Կեդրոնական վարչութեան ատենապետ Կարապետ Գալուստեանը եւ վարչութեան անդամները:

Զանդիպուրի ընթացքին հայր սուրբը իր պատգա-

մը յղեց ներկաներուն՝ շնչտելով աշխատասիրութեան, պատասխանատուութեան եւ նուիրածութեան կարեւորութիւնը: Ան բոլորին մաղթեց յաջողութիւն, աշխատանքային բեղուն ընթացք եւ արդիւնաւետ ծառայութիւն:

ՅՈՒՆԱՍՏԱՆ

ՀԱՄԱԶԳԱՅԻՆԻ ՊԱՐԱԽՈՒՄԸ ՀՄԱՅՅ ՓԵՆՏԵԼԻԻ ՓԱՌԱՏՕՆԻՆ

Կազմակերպութեամբ Փենտելիի քաղաքապետութեան եւ յունական հասարակական միութիւններու, քաղաքին մէջ ընթացող 27-րդ միջազգային բազմամշակութային փառատօնին ծիրէն ներս, Յունաստանի Համազգայինի «Նայիրի» պարախումբը տպաւորիչ ելոյթ մը ունեցաւ Փենտելիի մէջ գտնուող Փաքենտիաի դըստիկի պատմական ապարանքին մէջ: Շնքեց, իր իւրայատուկ գեղեցկութեամբ, պատմական եւ մշակութային արժէք ներկայացնող համալիր մըն է, ուր տեղի կ'ունենան ուշագրաւ մշակութային ելոյթներ:

Շար.ը՝ էջ 6

«ՅՈՒՆԱՍՏԱՆԸ՝ ՀԱՅԵՐԵՆՈՎ» ԳԻՐԵՐՈՒ ՅՈՒՅԱՅԱՆԴԵՍ

Ս. Թարգմանեացի տօնին եւ Դայաստանի Զանրապետութեան անկախութեան 35-ամեակին նուիրուած ձեռնարկներու ծիրին մէջ, 9 հոկտեմբերին Փիրեայի «Լասթարիսիս» հիմնադրամի գրադարանին մէջ Յունաստանի մէջ Դայաստանի Զանրապետութեան ղեսպանութեան կողմէ, գործակցութեամբ «Էքսթերիս Լասթարիսիս» հիմնադրամին եւ Երեւանի Մատենադարանին, տեղի ունեցաւ «Յունաստանը՝ հայերէնով» խորագիրով գիրքերու ցուցահանդէսի բացում:

Շար.ը՝ էջ 6

ՊԱՏՐԱՍՏԵՑ՝ ՄԱՐԱԼ ՄԻՍԵԱՆ

ՀԵՏԱԶԵՐԵՐԱԿԱՆ

«ՀԱՅԸ ԳԵՏԻՆ ԶԳՈՐԸ
ՉԻ ԿՐՆԱՐ ԿԻՆ ՈՒ ՄԱՅՐ ՂԱՌՆԱԼ»

Հայ ժողովուրդի ազգային սովորություններն է հարսի ուսին լաւաշ դնելը, որ կը նշանակէ, թէ աղջիկը հացառատ կը դարձնէ այն օճախը, ուր հարս կ'երթայ: Նաեւ կար համոզում, որ հարսանեկան լաւաշը կը պաշտպանէ չար աջերէն եւ կ'ապահովէ նորապսակներուն երջանկութիւնը:

Ըստ դիցաբանութեան, հայոց ռազմի աստուած Վահագնի եւ գեղեցկութեան աստուածուհի Աստղիկի հարսանիքին աստուածներու հայր Արամազդը Աստղիկի ուսին լաւաշ դրած է՝ որպէս յաջողութեան եւ երջանկութեան խորհրդանիշ:

Վահագնի տան ճամբուն լաւաշը ինկած է Աստղիկին ուսին: Արամազդը զայրացած ու ըսած է.

«Հացը գետին ձգողը չի կրնար կին ու մայր դառնալ»:

Այսպէս, Վահագն ու Աստղիկը չեն ամուսնանար եւ յաւերժ սիրահարներ կը մնան:

Մէկ այլ սովորութեան համաձայն, փեսային մայրը հարսանիքի ժամանակ լաւաշ կը դնէր իր տղուն ուսին, այդ արարքով ան ըսել կ'ուզէր՝ «Այսօրուքն քու ընտանիքիդ հացը վաստակելու խնդիրը քու ուսիդ կը դնեմ»:

ԿԵՆՑԱՂԱՎԱՐՈՒԹԻՒՆ

ԱՅՅԵԼՈՒԹԵԱՆ ԿԱՆՈՆՆԵՐԸ

Լաւ վարուելակերպը միայն քաղաքավարութեան քանի մը կանոն իմանալը չէ. լաւ վարուելակերպը միասին լաւ ապրելու արուեստն է:

Կ ե ն ց ա դ ա Վ ա ռ ի լ թ ե ա ն օրէնքները կըրնան հնամաշ թուիլ, մինչդեռ անոնք միշտ այժմեական են, քանի որ մեր առօրեայ կեանքին մէջ կը դիւրացնեն յարաբերութիւնները եւ կը կանխեն բազմաթիւ անյարմար իրավիճակներ:

Կենցաղավարութիւնը կեանքի իսկական փիլիսոփայութիւն է, ուրիշներու նկատմամբ յարգանքի եւ հասարակութեան մէջ համակեցութեան խոր ըմբռնում:

Որքան ալ զարմանալի թուի, սովորական այցելութիւն մը, թէկուզ՝ հարազատի մը կամ մտերիմ բարեկամուհիի մը, ունի իր կանոնները, որոնց բոլորս ալ ծանօթ ենք, բայց որքանո՞վ կը գործադրենք զանոնք: Եւ այսպէս՝

- Հարցնել՝ նախքան անակնկալ այցելելը: Վստահ ըլլալ, որ սխալ, անյարմար ժամու դուռը չենք թակեր ու չենք խանգարեր:

- Հասնիլ ճշդուած ժամին: Շատ կանուխ կամ ուշ հասնելով, չխանգարենք տանտիկնոջ ծրագիրները՝ ճաշի պատրաստութիւն, երեխաները դպրոցէն բերելու պարտականութիւն եւ այլն...

- Պզտիկ նուէր մը տանիլ: Այս մէկը պարտադիր չէ, սակայն քանի մը ծաղիկ, տունը պատրաստուած կոկտեյլ կրնան անելի եւս ջերմացնել մթնոլորտը:

- Դիմաւորող անձին ժպտուն բարեւել, կօշիկները դրան սեմին մաքրել (յատկապէս երբ թրջուած կամ ցեխոտած են) եւ սպասել, որ մեզ ներս առաջնորդէ:

- Հրաժարիլ բքիջային հեռախօսէն: Եթէ եկած ենք լաւ ժամանակ անցընելու, զանոնք առաւելագոյն չափով վայելել պահը, մասնակցինք արծարծուող նիւթերուն եւ մանաւանդ պահը, մասնակցինք արծարծուող նիւթերուն եւ մանաւանդ անշատուինք բքիջային հեռախօսէն:

- Հսկել երեխաները: Եթէ երեխաներով կ'այցելենք, նախապէս զգուշացնենք զանոնք, որպէսզի յարգալիր վերաբերմունք ցուցաբերեն, տան իրերը չձեռնեն ու տան մէջ չվազվզեն:

- Յարգել բնակարանը: Նախքան որեւէ իր ձեռնելը, կամ տան մէջ սենեակէ սենեակ թափառիլը՝ տանտիկնոջ հաւանութիւնը առնել:

- Օգնութիւն առաջարկել: Եթէ հիւրասիրութեան ընթացքին օգնութեան կարիք կայ, տանտիկնոջ ձեռք երկարենք, բայց՝ միայն հաւանութեան պարագային:

- Ծիշող ատենին մեկնիլ: Որքան ալ հաճելի ըլլայ մթնոլորտը, որքան ալ հետաքրքրական՝ արծարծուող նիւթերը, իմանալեք ճիշդ ժամին հրաժեշտ տալ ու մեկնիլ:

- Շնորհակալութիւն յայտնել: Մեկնումի պահուն շնորհակալութիւն յայտնենք տանտիկնոջ՝ սրտբաց հիւրընկալութեան համար:

ՏԱՐԱԾՈՒԱԾ 8 ՄԻԱԼ
ՊԱՏԿԵՐԱՑՈՒՄՆԵՐ ՔՈՒՆԻ ՄԱՍԻՆ

Քունը կը կազմէ մեր կեանքին գրեթէ մէկ երրորդը եւ առիթ կու տայ մեզի վերականգնուելու՝ թէ՛ ֆիզիքապէս եւ թէ՛ հոգեբանօրէն: Ստորեւ՝ 8 սխալ պատկերացումներ քունի մասին:

- 1 -

Չափաիաս մարդիկ պարտադիր 8 ժամ պէտք է քնանան:

Սխալ: 8 ժամը միջին է եւ ոչ թէ՛ կանոն: Քունի խտեւալկան տեւողութիւնը կը տարբերի մարդէ մարդ: Անհրաժեշտ քունի տեւողութիւնը կախեալ է ոչ միայն անհատէն, այլեւ՝ անոր սննդակարգէն, առողջական վիճակէն, ընկճախտի մակարդակէն եւ այլն... Ընդհանուր առմամբ, 18-64 տարեկան անձերը պէտք է քնանան 7-9 ժամ: Նաեւ նկատուած է, որ քունի պահանջը կը նըւազի տարիքի հետ:

- 2 -

Կեսօրուան կարճատեւ մրափը կը խանգարէ գիշերուան քունը:

Սխալ: Ծաշէն ետք, կեսօրուան կամ յետմիջօրէի 15-20 վայրկեան տեւողութեամբ քունը ոչ մէկ ժխտական անդրադարձ կ'ունենայ գիշերուան քունին վրայ: Կարճատեւ սիւնթը պարզապէս կը բարելաւէ զգոնութիւնը:

- 3 -

Ելեկտրոնային սարքերը չեն ազդեր քունին:

Սխալ: Երեկոյեան լոյսը կը յետաձգէ մէլաթոնինի (քունի հորմոնի) արտադրութիւնը, իսկ ելեկտրոնային սարքերու բովանդակութիւնը ինքնին ուղեղը արթուն կը պահէ:

- 4 -

Քունը փախչելու պարագային նախընտրելի է անկողինին մէջ մնալ եւ սպասել:

Սխալ: Մօտ 20 վայրկեան ետք նախընտրելի է տեղէն ելլել, ուրիշ սենեակ երթալ, հանգստացնող բանով մը զբաղիլ, մինչեւ որ քունը վերադառնայ: Այս հնարքին նպատակն է չձգել, որ մահճակալը դառնայ այն վայրը, ուր դուք կը պայքարիք:

- 5 -

Խռմփոցը առողջական հետեւանքներ չունի:

Սխալ: Պարզ խռմփոցը անվնաս է, բայց երբ անոր կը միանան շնչառութեան դադարներ, յանկարծակի արթնութիւններ եւ ցնցումներ, ասոնք նշաններ են քունի ափսեաի՝ արագ ախտորոշուող եւ բուժուող անհանգստութիւն:

- 6 -

Բաժակ մը ոգելից ըմպելի կ'օգնէ անելի արագ եւ երկար քնանալու:

Սխալ: Ասիկա ամենատարածուած սխալ պատկերացումներէն մէկն է: Խմիչքը կ'արագացնէ քնանալը, բայց կը վատթարացնէ գիշերուան երկրորդ կէտը՝ անելի մասնատուած քուն, նուազ հանգիստ վերականգնում:

Թէկուզ խմիչքը կ'արագացնէ քունը, սակայն կը վնասէ անոր որակին:

- 7 -

Լաւ քնանալու նախապայմանը տաք լոգանքն է:

Սխալ: Նախքան քնանալը՝ նախընտրելի է գաղջ լոգանք առնել, քանի որ տաքը կը բարձրացնէ մարմնին ջերմաստիճանը եւ կը խանգարէ քունը:

- 8 -

Անբաւարար քունը կը նիհարցնէ:

Սխալ: Ուսումնասիրութիւններ հաստատած են, որ անբաւարար քունը կը նպաստէ ախորժակի բարձրացման, քանի որ շատ կարճ գիշերը մը ետք լեփոթն կըդուած հորմոնը (յագեցումի հորմոն) որոշ խախտումներ կ'արձանագրէ, մինչ անօթութեան պատասխանատու հորմոնը կը գերիշխէ: Նոյն ուսումնասիրու-

թեան համաձայն, քունի պակասը կը նպաստէ գիրութեան եւ տնքութեան, մասնաւորաբար՝ գիշերային ժամերու աշխատողներուն եւ երեխաներուն մօտ:

Բոլորս ալ պարբերաբար քունի խանգարումներ կ'ունենանք, բայց երբ անոնք յաճախակի կը դառնան, պէտք է մտածել պատճառներուն եւ լուծումներու մասին: Ահաւասիկ՝ սխալներ, որոնք կը խանգարեն մեր քունը:

Ա - Շատ լուսաւոր ննջասենեակը,
Բ - Շատ տաք կամ ցուրտ ննջասենեակը,

Գ - Զաֆէիկի չարաշահումը մինչեւ ուշ գիշեր,

Դ - Քունի ժամերու յաճախակի փոփոխութիւնը,

Ե - Դուրսի կամ շրջապատի աղմուկը,

Զ - Ծանր, իւղոտ ընթրիքը,

Է - Ապականած օդը,

Ը - Ննջասենակին մէջ ելեկտրական սարքերու առկայութիւնը,

Թ - Անհանգստաւետ բարձն ու ներքնակը:

Ծանօթ էք այն 8 մթերքներուն, որոնք կ'օգնեն անելի արագ քնանալու. պանանը, քիւրիս, նուշը, քաղցր գետնախնձորը, կեռասը, հնդկահաւի միսը, վարսակի փաթիլները եւ կաթը կը նպաստեն արագ քնանալու: Գիտական հիմք չունենալով հանդերձ, որոշ հետազօտութիւններ յանգած են այս եզրակացութեան:

ԳՈՐԾՆԱԿԱՆ ԽՈՐՀՈՐԴՆԵՐ

ԳԻՆԻԻ ԽՅԱՆՆԵՐՈՒ ՕԳՏԱԳՈՐԾՈՄ

- Խցանիկ վրայ քանի մը կաթիլ լաւանտի եթերաիւղ կաթցնել եւ դնել խոհանոցի պահարանի մէջ՝ ցեցերը հեռացնելու եւ համեմունքները պահպանելու համար:
- Պտղամանին մէջ մէկ-երկու խցան անելցնել՝ պտուղներուն խոնաւութիւնը կլանելու, հասունացումը դաւադողցնելու եւ փոքրիկ ճանճերը հեռացնելու համար:
- Շաքարի շիշին կամ տոպրակին մէջ խցան մը դնել խոնաւութիւնը կլանելու համար: Այդպիսով կը կանխուի շաքարի կալունութիւնը եւ քարացումը:
- Սառնարանին մէջ 4-5 խցան տեղադրել տհաճ հոտերը եւ անելորդ խոնաւութիւնը կլանելու համար: Այդպիսով բանջարեղէնները եւ այլ սննդամթերքներ շատ անելի երկար կը պահեն իրենց թարմութիւնը:
- Մարգական կօշիկներուն մէջ գետեղուած խցանները կը կլանեն քրտիկներն ու անախորժ հոտերը՝ ապահովելով ուտքերուն առողջութիւնը: Անելի լաւ արդիւնքի համար խցանին վրայ կաթցնել որեւէ եթերաիւղ:
- Խորովածի պատրաստութեան ժամանակ կրակայրիչ քիմիական նիւթերը կարելի է պարզապէս փոխարինել խցաններով:
- Բոյսերը մոծակներէն պաշտպանելու համար բոյսին շուրջը, հողին մէջ քանի մը խցան կիսով մխրճել:

ՍՈՒՐԲ ԵՂԻՇԷ ԵԿԵՂԵՅԻՆ ՆՇԵՅ ԻՐ ՕԾՄԱՆ...

Շարունակուած 4-րդ էջէն

Պատարագի ընթացքին Առէն եպս. Շահէնեան կարողաց Գարեգին Բ. Ամենայն Յայոց կաթողիկոսի օրինութեան եւ գնահատանքի հայրապետական կոնդակը՝ ուղղուած եկեղեցւոյ մեծ ընտանիքին։

Շնորհաւորական խօսքով հանդէս եկան Նաեւ՝ «Անգլիոյ եկեղեցիները միասին» կազմակերպու- թեան ընդհանուր քարտուղար Մայք Ռոյալ եպիսկո- պոսը, ռուսական եկեղեցիէն Մաքսիմ Ա. քիւյ. Նի- կոլսկի, Անկլիքան եկեղեցւոյ Սաութուորքի թեմէն Ռոզմերի եպիսկոպոսը, Քենսինկթընի եւ Չեյսիի քա-ղաքապետը, Ղպտի ուղղափառ եկեղեցիէն Անգելոս արքեպիսկոպոսը, Ռեսսմիխթըրի արքեպիսկոպո- սին անունով՝ Ճիմ Ջըրի եպիսկոպոսը, ինչպէս Նաեւ՝ այլ եկեղեցական եւ համայնքային առաջնորդներ։

Յօրեյեանին առիթով շնորհաւորական պատգամ- ներ ուղարկած էին Չարլզ Գ. թագաւորը եւ Քենթըր- պըրիի արքեպիսկոպոս Սառան։

Այնուիտեւ տեղի ունեցաւ հոգեւոր երաժշտու- թեան յորելնական երեկոյ, որուն ընթացքին ելոյթ ունեցաւ Սուրբ Եղիշէ եկեղեցւոյ երգչախումբը՝ խմ- բավար Արիս Նատիրեանի ղեկավարութեամբ։ Ծրա- գիրը համախմբեց հայ հոգեւոր երաժշտութեան հա-րուստ ժառանգութիւնը՝ Սուրբ Գրիգոր Նարեկացիի եւ Սուրբ Ներսէս Շնորհալիի ստեղծագործութիւննե-րով, ինչպէս Նաեւ՝ Եկմալեանի, Կոմիտաս վարդա-

պետի, Մեխանէճեանի եւ Աթայեանի մշակումներով ու գործերով։

Ապա տեղի ունեցաւ պարզեատարման հանդիսու- թիւն, որուն ընթացքին Մայր Աթոռ Սուրբ Էջմիածնի «Սուրբ Ներսէս Շնորհալի» շքանշանը շնորհուեցաւ Վիգէն եւ Ծովիկ Յայաճեան ամուլին՝ առ ի գնահա- տանք իրենց տարիներու նուիրեալ ծառայութեան։ Յայտնենք, որ երեկոյի ընթացքին առաջին անգամ ներկայացուեցաւ եւ շնորհուեցաւ Նաեւ «Սուրբ Եղի- շէ» շքանշանը՝ Միացեալ Թագաւորութեան եւ Իր- լանտայի հայոց թեմի անդրանիկ շքանշանը, որուն արժանացան եկեղեցւոյ, թեմի եւ համայնքի կեան- քին մէջ իրենց երկարամեայ նուիրումը եւ ներդրումը ունեցող անհատներ։

Իր եզրափակիչ խօսքին մէջ Յովակիմ եպս. Մա- նուկեան շնորհակալութիւն յայտնեց ներկաներուն, յատկապէս Վաչէ եւ Թամար Մանուկեան ամուլին եւ ամբողջ Մանուկեան ընտանիքին՝ եկեղեցւոյ հիմ- նադրման եւ անոր կեանքին ցուցաբերած մշտական աջակցութեան համար։ Ան Նաեւ գնահատանքով անդրադարձաւ եկեղեցւոյ մեծ ընտանիքի անդամնե-րուն, երգչախումբին ու երաժիշտներուն, ինչպէս Նա- րեւ՝ բոլոր անոնց, որոնք իրենց աշխատանքով եւ ծա-ռայութեամբ իրականութիւն դարձուցած էին տօնա- կատարութիւնը։

«ՍՓԻՒՐԸ ԻՆՔՆՈՒԹԻՒՆ/ԱՅԼՈՒԹԻՒՆ»...

Շարունակուած 4-րդ էջէն

աւանդական հայեացքները եւ ունի հրապարակազ-րական բնոյթ, իսկ երկրորդ գիրքին յօդուածները կը ձգտին փնտռել ինքնապահպանման մարդկային նոր եզր մը, անեցնելով, որ Բ. հատորը մտածողական, վերլուծական եւ գիտական Է, որ կը պարփակէ

իմաստասիրական/փիլիսոփայական յօդուածներ եւ հարցազրոյցներ։

Աւարտին տեղի ունեցաւ հարց-պատասխանի բաժին, ապա՝ գիրքերու մակագրում-վաճառք։

ԱԶԳԱՅԻՆ-ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՊԱՐԵՐՈՒ ...

Շարունակուած 4-րդ էջէն

Ձեռնարկի հաղորդավար Մարթին Ադանեանս արտասանեց Կեդրոնական վարչութեան խօսքը, ուր անդրադարձաւ ծրագրի նպատակներուն եւ անդրա-դառնալով ներկայ տնտեսական պայմաններուն՝ կա-րելոր նկատեց միութեան նիւթական կարիքները մա-սամբ հոգալու նպատակով կազմակերպուած ձեռ-նարկը։

Այնուիտեւ պարախումբերը եւ երգիչ Արթին Զե-շիշեան մերթ ընդ մերթ հանդիսատեսին ներկայա-ցուցին ազգային-հայկական պարերու եւ երգերու շարան։

Կեդրոնական վարչութեան նախագահ Սերժիկ Հաբեան խօսք առնելով՝ գնահատեց գեղարուեստա-կան յայտագիրը իրականացնողները՝ անդրադառ-

ԺԱՄԱՆՅ

	ԽԱՉԲԱՆ										
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1											
2											
3											
4											
5											
6											
7											
8											
9											
10											
11											

ԴՐՈՒՇՈՆՎԿԱԼ

- Մանկական տարափոխիկ հիւանդութիւն - Վախ։
- Ընտիր - Յուցական ածական։
- Այբութենէն - Ժամանակէն առաջ կամ ետը։
- Հնարիչ - Երկար։
- Յիշատակել - Իգական անուն։
- Դրկից տառեր - Էջ եղբերու - Կրկնուած բաղաձայններ։
- Ժողովրդական ասոյթ - Իրերայաջորդ գիրեր։
- Ինը - Ուշացում։
- Պոչ - Միջազգային ընտանիք - Բաժին։
- Հնդկաստանի նահատակ վարչապետներէն - Հաստատական պատասխան։
- Դուրս գալու միջոց - Դրամանիշ մը։

ՈՐԴՂԱՅՁԵՏԸ

- Ուտեի բուսարմատ - Կրկնուած ձայնաւորներ։
- Բիծ - Լմուսպ վերջնաւ։
- Եղեգնացուպ - Անձնական ղերանուն։
- Աղբիւր - Կուպրային։
- Մեծ մայր - Այնուդակ մտածումներ ունեցող։
- Նամուպէս այլ բաներ - Իտալիոյ քաղաքներէն։
- Իգական օտար անուն - Խօսքի մասերէն։
- Ասնձակ - սևտուկ։
- Արական օտար անուն - Թիւ։
- Եսփիմ Աւետիսեանի գրքանունը - Թաց։
- Մուկը - Գերմանական ծագումով հին ցեղախումբ։

Պատրաստեց՝ Տ. Մ. ԱՐԱՋԱՐԵԱՆ

ՍՈՒՏՈՔՈՒ

		3	7								
2	4					5	8				
			1		8		4				
		4		3			7	2			
8	3				9	1					
			8								
								9	5		
					9	1			4		
	5	2		7							

<p>Հորիզոնական եւ ուղղահայեաց 9 շարքերով եւ սիւմակներով (ՅԽԹ) կազմուած գնացանց բաղկացած է իւրացանցիւրը 9 ջառակուսի հաշւոտը 9 բաժիններ (ՅԽՅ)։ Բացառուով սկզբունքին կիրառումով իւրացանցիւր ջառակուսիի մէջ թուանշան մը գետեղել՝ այնպէս մը, որ հորիզոնական իւրացանցիւր շարք, ուղղահայեաց իւրացանցիւր սիւնակ եւ 9 ջառակուսիւնոց իւրացանցիւր բաժին ունենայ ձեմ 9 թուանշանները՝ իւրացանցիւր թուանշան միայն մէկ անգամ գործածուելու պայմանով։ Այլ խօսքով՝ ո՛չ մէկ պարագայի արձանուած է թուանշան մը կրկնել միեւնոյն շարքին, սիւնակին եւ բաժինին մէջ։ Այսպէսու հաճաք՝ կարգ մը թուանշաններ իրենց ձգգրիտ ջառակուսիներուն մէջ գետեղուած են։</p>

ՆԱԽՈՐԴ ԺԱՄԱՆՅԻ ԽԱՂԵՐՈՒՄ ԼՈՒԹՈՒՄՆԵՐԸ

	ԽԱՉԲԱՆ										
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1	Պ	Ղ	Դ	Պ	Թ	Խ	Ա	Ո	Ա	Յ	
2	Պ	Թ	Ա	Պ	Խ	Ա	Յ	Ո	Ա	Ղ	
3	Պ	Թ	Յ	Տ	Թ	Պ	Ս	Ա	Յ	Ո	
4	Ո	Ս	Ա	Ս	Ա	Յ	Ո	Ա	Յ		
5	Ա	Յ	Ա	Պ	Թ	Թ	Ե	Ս	Ո		
6		Ա	Ս	Ա	Թ	Թ	Ղ	Պ	Ա		
7	Ա	Կ		Պ	Թ	Պ	Ա	Յ	Ո		
8	Ա	Լ	Ս	Յ	Ս	Ո	Ա	Ղ	Ղ		
9	Ա	Ս	Ե	Պ	Ա	Ս	Ո	Ա	Ղ	Ղ	
10	Ա	Ս	Ա	Ս	Ո	Ա	Ղ	Ղ	Ղ		
11	Ա	Ղ	Ա	Ղ	Ղ	Տ	Ա	Ղ			

	ՍՈՒՏՈՔՈՒ										
	2	9	3	1	8	4	7	5	8		
1	5	1	7	9	2	8	3	6	4		
2	8	4	6	5	7	3	9	2	1		
3	6	2	5	4	3	7	1	8	9		
4	1	7	4	8	9	8	2	5	3	6	
5	9	3	8	6	1	5	4	7	2		
6	4	8	2	3	5	9	6	1	7		
7	7	5	1	2	4	6	8	9	3		
8	3	6	9	7	8	1	2	4	5		

ՍԱՆ ՖՐԱՆՍԻՍԸՈՅԻ Ս. ԳՐԻԳՈՐ...

Շարունակուած 4-րդ էջէն

հայութեան հոգեւոր ու ազգային կա-րիքներու բարելաման նպատակին, ապա գնահատեց ներկայ կազմին նը-ւիրեալ անդամները, շնորհաւորեց եկե-ղեցւոյ մեծ ընտանիքը՝ մաղթելով յաղ-թական նոր վաթսուսամեակներ։

Միացեալ Նահանգներու Արեւմտե-եան թեմի առաջնորդ Գեղամ արք. Խա-չերեան իր խօսքին մէջ իր ուշադրու-թիւնը սեւեռեց Սան Ֆրանսիսքոյի հայ համայնքի կեանքը զարգացման եւ բարելաման մղող նիւթական եւ բարո-յական նուիրուածութեան վրայ եւ գնահատանքով նշեց, որ շրջանի վեր-ջին 60 տարուան կեանքին մէջ, Ս. Գրի-գոր Լուսաւորիչ եկեղեցին առանցքա-յին դեր կը կատարէ տեղւոյն հայ հա-մայնքի կազմակերպման եւ բարգա-ւաճման կարեւոր գործին մէջ՝ հիմք ու-նենալով ծառայողներու եւ նուիրեալ-ներու յաջորդական փաղանգներ, որոնք օրին հիմնեցին հայկական ծուխ ու դպրոց, որպէսզի հայ կեանքը այս ափերուն վրայ ընթանայ համայն-քային կենցաղով եւ դառնայ ներկայու-թիւն՝ Ամերիկայի Միացեալ Նահանգ-ներու զանազան մարզերէն ներս։

Խօսքը ուղղելով սրահը լեցուցած մեծաթիւ երիտասարդներուն, սրբա-զանը համայնքի կեանքէն ներս երի-տասարդութեան ներկայութիւնը հա-մարեց կարեւոր գործօս եւ օրինու-թիւն։

Երեկոյթի աւարտին, սրբազան իօր ձեռամբ գնահատանքի յատուկ յուշա-տախտակներ ստացան Լիօ Տոնեան եւ Օհանես սրկ. Պալեան՝ Սան Ֆրան-

սիսքոյի հայութեան եկեղեցական ու ազգային կեանքին մէջ իրենց ունեցած ծառայական վաստակի եւ ցուցաբե-րած նուիրուածութեան համար։

Երեկոյի ընթացքին գործադրուե-ցաւ գեղարուեստական յայտագիր՝ կատարողութեամբ Ազգ. Գռուզեան-Չաքարեան-Վասպուրական վարժա-րանի աշակերտներուն։ Յուցադրուե-ցաւ Նաեւ յորեյեար եկեղեցւոյ եւ հա-մայնքի կեանքին ու գործունեութեան նուիրուած տեսերիզ մը։

* 18 հոկտեմբերին, Սան Ֆրանսիս-քոյի Ս. Գրիգոր Լուսաւորիչ եկեղեցւոյ 60-ամեակին առիթով Գեղամ արք. Խաչերեան մատուցեց ս. պատարագ եւ քարոզեց՝ վեր առնելով Հայ եկեղեց-ւոյ ինքնատիպ կողմերը՝ հայ ժողո-վուրդի հոգեւոր, ազգային եւ բարո-յակենական կեանքէն ներս եւ ազդե-ցութիւնը՝ իրերայաջորդ սերունդներու գոյութեական պայքարին մէջ, դիտել տալով, որ եկեղեցին շէնք չէ, այլ հա-յութեան կեանքը հունաւորող առաջ-նորդ՝ հաւատքի մէջ, յոյսի աղբիւր՝ յու-սահաւորութեան պահեղան եւ աստուա-ծային սիրոյ շտեմարան։

Աւարտին սրբազան հայրը այցելեց եկեղեցւոյ համալիրին մաս կազմող այն բաժինը, որ մօտիկ անցեալին խա-փանարարական արարքի պատճառով իրոյ ճարակ դարձած էր, իսկ ներկայիս կը գտնուի վերանորոգման փուլի մէջ, եւ մօտէն տեղեկացաւ կատարուող աշ-խատանքի ընթացքին ու մանրամաս-նութիւններուն մասին։

ՀԱՄԱԶԳԱՅԻՆԻ ՊԱՐԱՆՈՒՄԸ...

Շարունակուած 4-րդ էջէն

Փառաւոսի յայտագիրին մէջ ընդգրկուած էին պարախումբեր եւ երգչախումբեր, որոնք կը ներկայացնե-ին՝ Յունաստանը, Հայաստանը, Մոլ-տովիան, Կրաստանը եւ Ուքրանիան։ Այս շրջագիծէն ներս Համազգայինի

պարախումբին ելոյթը յատուկ փայլ մը տուաւ երեկոյին՝ երանգաւորելով փա-ռաւոսին մթնոլորտը։ Պարախումբը, ղեկավարութեամբ պարուսոյց Էտկար Էլեանի, ներկայացուց հայկական ա-ւանդական երեք պարեր։

«ՅՈՒՆԱՍՏԱՆԸ՝ ՀԱՅԵՐԵՆՈՎ»...

Շարունակուած 4-րդ էջէն

Յուցահանդէսը կը ներկայացնէ յու-նարեն բնագիրներէ հայերէնի թարգ-մանուած ու հրատարակուած երկերու հարուստ ժառանգութիւնը՝ հին յունա-կան դասական գրականութենէն մին-չեւ մեր օրերը։ Ցուցադրութեան դրու-ած են Մատենադարանի հաւաքածոյէն ընտրուած 38 հրատարակութիւններ, որոնք կը վկայեն աւելի քան 16 դարե-րու վրայ երկարող հայ-յունական գրական եւ մտաւոր կապերուն մասին։ Հին յունական դասական հեղինակնե-րու գործերէն եւ բիւզանդական գրա-կանութենէն մինչեւ Նորագոյն ու Ժա-մանակակից յոյն հեղինակներու ստեղ-ծագործութիւնները՝ ցուցահանդէսը ի յայտ կը բերէ յունական գրականու-թեան, փիլիսոփայութեան եւ քննական մտածողութեան ազդեցութիւնը հայ մշակոյթի զարգացման վրայ։

Երեկոյի հանդիսավարն էր Անայիս Աքսարէթեան։ Խօսք առաւ «Լաքարի-տիս» թանգարանի տնօրէն Զոնսթան-թիւոս Մազարաքիս, որ նշեց ցուցա-հանդէսի կազմակերպման կարեւորու-թիւնը՝ նկատի ունենալով հիմնադրա-մի Պատմական գրադարանին ունե-ցած նշանակալից դիրքը Յունաստանի հնատիպ գիրքերու հաւաքածոներուն մէջ։ Ան անդրադարձաւ ցարդ հրատա-րակուած մատեններուն եւ գնահա-տեց հայ-յունական գիտական ու մշա-կութային գործակցութիւնը, ինչպէս Նաեւ՝ Յունաստանի մէջ նման բնոյթի ցուցահանդէսի առաջին անգամ կազ-մակերպումը։

Բացման հանդիսութեան գլխաւոր խօսքը արտասանեց Յունաստանի մէջ Հայաստանի Հանրապետութեան դեա-կան Տիգրան Մկրտչեան, որ անդրա-

դարձաւ յունական գրականութեան եւ փիլիսոփայական մտքին ունեցած նշանակութեան՝ հայոց հոգեւոր եւ կըր-թական ժառանգութեան կազմաւոր-ման մէջ։ Ան մասնաւորապէս ընդգծեց թարգմանիչներուն կատարած դերը՝ իբրեւ մշակոյթներու միջեւ հաղորդակ-ցութեան եւ փոխադարձ ճանաչողու-թեան կամուրջ։

Մատենադարանի աւագ գիտաշ-խատողներ եւ թարգմանիչներ Արամ Թոփչեան եւ Գոհար Մուրատեան ներ-կայացուցին հին յունարենէն հայերէնի կատարած իրենց թարգմանական աշ-խատանքները։ Մուրատեան լուսար-ձակի տակ առաւ յունական Նորագոյն գրականութեան թարգմանական աշ-խատանքը։ Թեսաղոնիկէէն թարգմա-նիչ Շամրիկ Խաչատրեան ներկայա-ցուց ժամանակակից կատարած գրա-կանութենէն կատարած հայերէն թարգմանութիւնները, որոնք լոյս տե-սած են հայրենի հրատարակչական հաստատութիւններու կողմէ։

«ԷՍ. ԷՍ. ԷՅ.»

ՄՊԱՐՏԱԿ ՄԻՔԱՅԷԼԵԱՆԻ 4-ՐԴ ՅԱԶՈՐԴԱԿԱՆ ՅԱՂԹԱՆԱԿԸ

21 տարեկան հայ մարտիկ Սպարտակ Միքայելեան կը շարունակէ իր տպաւորիչ յաղթարշաւը՝ խառն մենամարտերու («Էմ. Էմ. Էյ.») արհեստավարժ մրցաշարքերուն մէջ։ Միացեալ Նահանգներու Լաս Վեկաս քաղաքին մէջ տեղի ունեցած «Թաֆ Էն Աֆ 158» մրցաշարքի ծիրին մէջ, ան առաջին ռաունտին իսկ խաբէ առաջին ինքնաշարժով ամերիկացի Մոնթրել Ճեյմսը։

Միքայելեանի համար ասիկա եղաւ իր 4-րդ յաղթանակը արհեստավարժ ասպարեզին մէջ, 4 մենամարտերու ընթացքին։ Հայ մարտիկը իր բոլոր մենամարտերն ալ խաբէ առաջին ինքնաշարժով իր մրցակիցներուն, որ հասնին մրցումի աւարտին։

Մոնթրել Ճեյմս, որ 9 յաղթանակներ ունէր 16 պարտութիւններու կողքին, կրէց իր 17-րդ պարտութիւնը։ Յատկանշականը այն է, որ Միքայելեան 2026-ին սկսաւ իր արհեստավարժ ասպարեզին եւ իր բոլոր մենամարտերը կատարած է ամերիկեան «Թաֆ Էն Աֆ» կազմակերպութեան հովանիին տակ։

Անի կանուխ, Սպարտակ Միքայելեան, ներկայացնելով Հայաստանը, դարձած էր ոչ արհեստավարժ «Էմ. Էմ. Էյ.»-ի աշխարհի ախոյեան։ Այժմ 21 տարեկան մարզիկը յաջողութեամբ փորձառութիւն կը շահի արհեստավարժ մակարդակի մէջ՝ բարձրաձայնով եւ պահպանելով անպարտելի իր ցուցանիշը՝ 4-0։

«ԷՆ. ՊԻ. ԷՅ.»

- ՆԻՔՍ ԻՐ ԱՌԱՋԻՆ ՅԱՂԹԱՆԱԿԸ ԿԵՐՏԵՑ - ԼԵՅՔԸՐԴ ԱՌԱՋԻՆ ՊԱՐՏՈՒԹԻՒՆԸ ԿՐԵՑ

Անցեալ տարեշրջանի «ԷՆ. ՊԻ. Էյ.»-ի ախոյեան Նիւ Եորք Սթը 3 պարտութիւններէ ետք վերջապէս արձանագրեց իր առաջին յաղթանակը՝ 111-97 արդիւնքով պարտութեան մատնելով Տիթիոնի Բիւթընը։

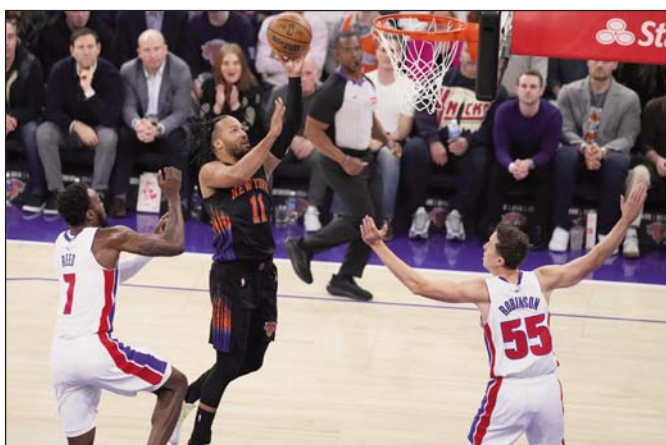
Ասիկա Փիկսթընզի առաջին պարտութիւնն էր (3 յաղթանակներէ ետք), ուր Քեյտ Քանինկիմ 19 կետ նշանակեց։

Նիւ Եորքի լաւագոյն մարզիկներէն էին Զարլ-Անթոնի Թաունզ (27 կետ եւ 20 ռիպաուստ) եւ Ճեյլըն Պրանսըն (23 կետ)։

Լուս Անճելուս Էյքըրդ իր դաշտին վրայ 11 կետերով յառաջանալէ ետք Փորթլենտ Թրէյլ Պլէյզըրզի դէմ, 7 կետերով կորսցուց մրցումը (136-129), կրելով տարեշրջանի իր առաջին պարտութիւնը։

Փորթլենտ իր յաջորդական 3-րդ յաղթանակը տոնեց։ Մրցումին ընթացքին փայլեցան 4 մարզիկներ նշանակելով 20-է աւելի կետեր։ Ճա Մըրեյնթ (23 կետ), Տեյն Ավտիճա (23 կետ), Ճրու Քոլիտը (22 կետ) եւ Տեմիլըն Լիլըրտ (21 կետ) բաւական լաւ ելոյթ ունեցան։

Էյքըրդի լաւագոյն մարզիկն էր սլովէնիացի Լուքա Տոնչիչ, որ 41 կետ նշանակեց, մինչ Օսթըն Ռիվզ աւելցուց 26 կետ, բայց անոնք բաւարար չէին, որ Էյքըրդ յաղթէ։

Պոսթըն Սեյթիքս պետք ունեցաւ Ճեյմսն Թեյթըմի պազըր պէթըրին՝ յաղթելու Պրուքլին Նեթցին 125-124 արդիւնքով։

Ասիկա Սեյթիքսի 3-րդ յաղթանակն էր 4 մրցումներու ընթացքին, մինչ Նեթց կրէց իր 4-րդ պարտութիւնը։

Թեյթըմ 40 կետ նշանակեց ի նպաստ Պոսթընի, մինչ Նեթցի լաւագոյն մարզիկն էր Մայքըլ Փորթըր (27 կետ եւ 12 ռիպաուստ)։

ԹԵՆԻՍ

ԱՌՆՕ ԱԲԵՏԻՍԵԱՆ՝ ՊՐՈՆՁԷ ՄԵՏԱԼԱԿԻՐ

Հայաստանի ներկայացուցիչ Աննօ Անտիսեան պրոնզէ մետալ նուաճեց Մոնթրէ Զարլոյի մէջ տեղի ունեցած «թենիս Եօրոփ Ժունիոր մասթերզ» մրցաշարքին։

Խմբային փուլին, թենիսի հայ մարզիկը արձանագրեց երկու յաղթանակ եւ երկրորդ դիրքը գրաւելով հասաւ փլէյ օֆ։

Երրորդ դիրքի մրցումին, Անտիսեան 1-6, 6-4 եւ 7-5 արդիւնքով պարտութեան մատնեց ուլթրանացի Վլատիսլաւ Պոլիմոլըքինը եւ նուաճեց պրոնզէ մետալ։

Այս մրցաշարքին մասնակցեցան 2026-ի Եւրոպայի մինչեւ 16 տարեկան բարձրագոյն դիրքերը գրաւող լաւագոյն 8 թենիսմետները։

ԱԼՎԱՐԵՍ ԿԵՐԶԱՊԵՍ ՈՐՈՇԵՑ... ՄՆԱԼ ԱԹԼԵԹԻՔՕ ՄԱՏՐԻՏԻ ՄԷՋ

Անցեալ ամրան բաւական աղմուկ բարձրացնելէ ետք, Խուլիան Ալվարեսի վիճակը վերստին կայուն դարձած է։

Աթլեթիքօ Մատրիտ ակումբի ղեկավարութիւնը որոշեց ձմեռնային փոխանցումներու պատուհանի ընթացքին պահել արժանիքնցի յառաջապահ Ալվարեսը։

Ըստ կարգ մը աղբիւրներու, Լոնտոնի Արսենալին եւ Փարիզի Սեն Ժերմէնին փոխանցումած է, թէ մատրիտեան ակումբը յունուարին պատրաստ չէ վաճառելու 26 տարեկան յառաջապահը։

Արսենալ, որ չկրցաւ ձեռք ձգել Ալվարեսը ամառնային փոխանցումներու ընթացքին, յոյս ունէր, որ ձմրան անգամ մը եւս կը փորձէ իրականացնել այդ փոխանցումը։

Սակայն վերջերս, Ալվարես ներում

հայցած է ակումբի ղեկավարութեան հետ։ Այժմ կը սպասուի, որ ան առնչուի միջնադարի աւարտը մնայ Սպանիոյ մայրաքաղաքի կազմին հետ։

Ալվարես, որ անձամբ կը փափաքէր Պարսելոնային միանալ, այս տարեշրջանին 9 ելոյթ ունեցած է Աթլեթիքոյի հետ՝ նշանակելով 2 կոլ եւ կատարելով 2 եսիսթ։

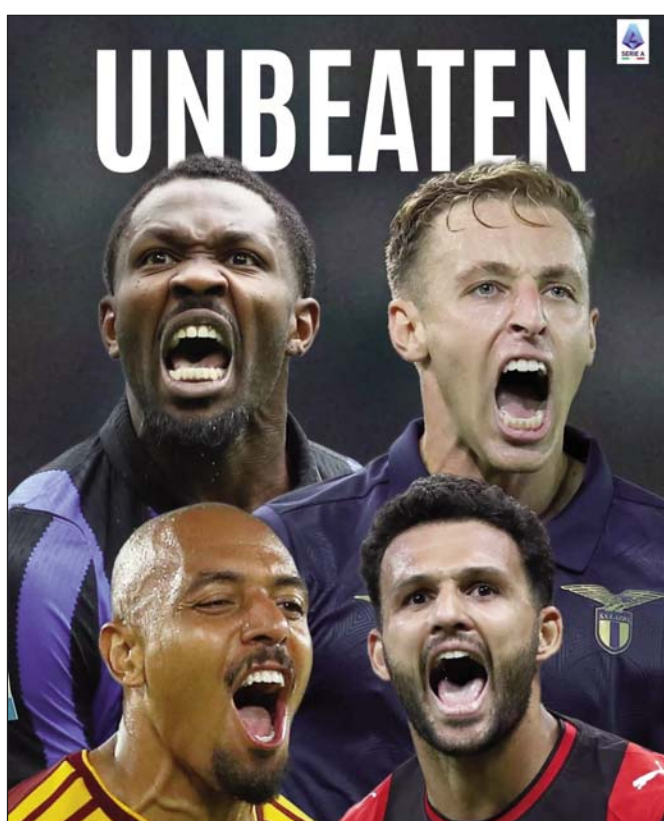
«ՍԵՐԻ Ա.»-Ի ՄԷՋ ՏԱՐՈՐԻՆԱԿ ՄՐՅԱՆԻԺ

4 իտալական ակումբներ տակաւին պարտութիւններ չեն կրած «Սերի Ա.»-ի առաջին 8 հանգըրաւաններէն ետք։

Ասիկա Իտալիոյ «Զալչիօ»-ին մէջ առաջին անգամ ըլլալով կը պատահի։ Օրիսալ, անցեալ տարեշրջանի առաջին 8 հանգըրաւաններէն ետք միայն Աթալանթա անյաղթ էր, բայց դասաւորման 7-րդ դիրքը կը գրաւէր 6 խաղեր հաւասարութեամբ աւարտելէ ետք։

Այս տարի, Միլանէ երկու խումբ՝ Ինթեր եւ Ա. Սէ. Միլան, ինչպէս նաեւ մայրաքաղաք Յոմմէն Ա. Էս. Ռոմա եւ Լացիօ Ռոմա անյաղթ են։

Նշենք, որ Իտալիոյ գործող ախոյեան Ինթեր Միլան կը գլխաւորէ «Սերի Ա.»-ի ընդհանուր դասաւորումը՝ կարելի 24 կետերէն 22 կետերով։

ԱՐԱՌԻՏՕ ԿԸ ՓԱՅԼԻ ԼԻՎԵՐՓՈՒԼԻ ՀԵՏ

Լիվըրքուլի ուրուկուելցի յետսապահ Ռոնալտ Արաուխօ Անգլիոյ «Փրէմիեր լիկ»-ի մրցաշարքի ընթացքին 36,3 քմ ժամական առաւելագոյն արագութիւն արձանագրած է։ Արաուխօ այս ցուցանիշին հասած է Պրայթընի դէմ (2-0) մրցումին։

Նոյն արագութեան հասած են նաեւ (այս տարեշրջանին) Բիլիան Էմպաիէ (Ռէալ Մատրիտ), Անտրէ Ռաթիու (Ռայօ Վալյեանս), Զիքօ Ֆեմէնիա (Խելսթաֆէ), Ֆաբլուսո Պունտոթե (Էլչէ) եւ Ալեխանտրօ Զաթենա (Օսասունա)։

Պրայթընի դէմ մրցումին, լաւագոյն ֆուլպուլիստ ընտրուած էր Նոյնիքն Արաուխօ։ Ան դարձաւ նաեւ Լիվըրքուլի առաջին ֆուլպուլիստը, որ այս եղանակին մէկէ աւելի անգամներ ընտրուեցաւ մրցումի լաւագոյն ֆուլպուլիստ։

ՍԵՐԻՒՕ ՊՈՒՍԵԹԹՅ

ՊԻՏԻ ՓՈԽԱՐԻՆԷ ՀԱՆՁԻ ՖԼԻՔԸ

Պարսելոնայի մարզական տնօրէն Տեյն, ապագային գլխաւոր մարզիչ Հանս-Տիթեր (Հանզի) Ֆիլքը փոխարինելու համար կը դիտարկէ ակումբի նախկին միջնապահ Սերիօ Պունտոթեի թեկնածութիւնը։

Պարսելոնա ամբողջովին գոհ է Հանս-Տիթեր Ֆիլքի աշխատանքէն, բայց իսկայ ակումբներ միշտ կը մտածեն տարիներ առաջ։ Ըստ ջըրջան ընտղ լուրերուն, քաջալաններու ակումբը լրջօրէն կը մտածէ այս կէտին մասին, թէ ո՛վ կրնայ փոխարինել Ֆիլքը այս վերջինիս հեռանալէն ետք։ Նախապէս հաւանական թեկնածուներու կարգին էին Սեքս Ֆապրեկասն ու Լուիս Էնրիքէն։

Սակայն, ինչպէս կը հաղորդէ «Էլ Նասիօնալ»-ը, Պարսելոնայի մարզական տնօրէն Տեյն թեկնածու մը եւս գտած է։ Ան մարզիչի մեծ ներուժ կը տեսնէ Սերիօ Պունտոթեի մէջ, որ ամրան դարձած էր Պարսելոնայի երկրորդ խումբի գլխաւոր մարզիչի օգնական։

Իբրեւ հաւանական ժամկետ, կը նշուի, որ 2029-ին ան կրնայ նշանակել գլխաւոր մարզիչի պաշտօնին վրայ։ Ամեն ինչ սակայն կապուած է իրմէ, թէ ինչպէ՛ս կը դրսեւորէ ան ինքզինքը՝ երիտասարդներու հետ աշխատանքին մէջ։

ՀԵՐԻ ԲԷՅՆԻ ԱՆՄՈՌԱՆԱԼԻ ՈՍԿԻ ԳՆԴԱԿԸ

Երկուշաբթի գիշեր տեղի ունեցաւ «Պալոն տ'օր»-ի 70-րդ հանդիսութիւնը, որ առաջին անգամ ըլլալով կայացաւ Լոնտոնի մէջ։

70 տարիներ առաջ Սթեյնի Սթեյնի 41 տարեկանին (եւ 321 օր) շահած էր «Պալոն տ'օր»-ի առաջին տիտղոսը, որ մինչեւ 1995 կրնար շահիլ եւրոպացի որդէ մարզիկ, որ կը խաղար եւրոպական խումբերէ։ Այդ պատճառով ալ ո՛չ պրագիլցի եւ ո՛չ ալ արժանիքի ֆուլպուլիստներ, ինչպէս Փեյլէն ու Մարատոնան, «Պալոն տ'օր» չեն շահած։

1995-ին լիպերիացի Ժորժ Ռուա (Ա. Սէ. Միլան) այս տիտղոսը շահեցաւ իբրեւ առաջին ոչ եւրոպացի ֆուլպուլիստը, որմէ ետք 4 տարբեր պրագիլցիներ 5 տիտղոս շահեցան (Ռոնալտօ (2), Ռոնալտինիօ, Զաքա եւ Ռիվարոն), մինչ արժանիքնցի Լիոնել Մեսսի առանձին 8 տիտղոս շահեցաւ, ինչ որ մրցանիշ է։ Փորթլենտի Բիլիթիանօ Ռոնալտօ 18 անգամ թեկնածու եղաւ (մրցանիշ), բայց 5 տիտղոս շահեցաւ։

3 անգամ շահած են ֆրանսացի Միշէլ Փաթիսի (1983, 1984 եւ 1985), նետերլանտացի Եոհան Բրոյֆ (1971, 1973 եւ 1974) եւ այլ նետերլանտացի մը՝ Մարքօ Վան Պասթըն (1988, 1989 եւ 1992)։

Երկու տիտղոսներ ունին գերմանացի Ֆրանց Պեքկաուրը (1972 եւ 1976), պրագիլցի Ռոնալտօ (1997 եւ 2002), սպանացի Ալֆրետօ Տի Սթեֆանօ (1957 եւ 1959), անգլիացի Բեյլըն Բիլլըն (1978 եւ 1979) եւ գերմանացի Զարլ-Հայնց Ռումենիկ (1980 եւ 1981)։

Հերի Բեյն եղաւ 5-րդ անգլիացի խաղողը, որ կը

շահի «Պալոն տ'օր»-ը՝ Մեթիուզէն, Պոպի Հարլընէն, Մայքըլ Օուրնէն եւ Բեյլըն Բիլլընէն ետք։ Վերջին անգլիացին եղած էր Օուրնը, որ 2001-ին տիտղոսը շահած էր, մինչ Պայերն Միլնիի ակումբի վերջին տիտղոսակիրը Ռումենիկէն էր՝ 1981-ին։

Բեյն չնչին առաւելութիւն ունեցաւ Բ. դիրքը գրաւող ֆրանսացի Բիլիան Էմպաիէի վրայ, որ 2023-ին 3-րդ դիրքը գրաւած էր։

Լամին Եամալ (19 տարեկան), որ անցեալ տարի 2-րդ դիրքը գրաւած էր, գրաւեց 3-րդ դիրքը՝ 3-րդ տարին ըլլալով ընտրուելով լաւագոյն երիտասարդ ֆուլպուլիստը։

Ստորին կը ներկայացնենք լաւագոյն 10-ին դասաւորումը.

- 1.- Հերի Բեյն (Պայերն Միլնիի, Անգլիա)
- 2.- Բիլիան Էմպաիէ (Ռէալ Մատրիտ, Ֆրանսա)

Շար.ը՝ Էջ 8

ՄՊԱՆԻՈՅ ՄԷՋ ՇՈԳԵԿԱՌ-ՔԵՐՈՒ ԲԱՆՄԱՆ ՀԵՏԵՒԱՆՔՈՎ ԱՌՆՈՒԱԶՆ 68 ՄԱՐԴԻԿ ԶՈՀՈՒԵՑԱՆ, 80-Ը ՎԻՐԱՒՈՐՈՒԵՑԱՆ

Սպանիոյ Թոլետո գաւառին մէջ՝ Ուրտա քաղաքէն ոչ հեռու, երէկ առաւօտեան երկու արագընթաց շոգեկառքեր իրարու բախեցան, կը հաղորդէ «Ատիֆ» պետական ընկերութիւնը, որ Սպանիոյ երկաթուղիներու սեփականատէրը եւ կառավարիչն է: Զատթիւ-իւա-Լա-Մանչիի կառավարութիւնը կը հաղորդէ 68 զոհերու մասին: Եւս շուրջ 80 մարդիկ մարմնական վնասուածքներ ստացած են, անոնցմէ 15-ին վիճակը ծայրայեղ ծանր է:

Երկաթուղային աղետը տեղի ունեցաւ «Ռենֆէ» եւ «Իրիօ» ընկերութիւններու շոգեկառքերուն մասնակցութեամբ, որոնք կ'ընթանային Մատրիտ-Սելիլիա երթուղիով: Փոխադրութեան նախարարութեան նախնական տուեալներով՝ «Ռենֆէ»-ի շոգեկառքը հարուածած է «Իրիօ»-ի շոգեկառքի յետամասին, եւ երկու վակոններ երկաթուղիէն դուրս եկած են:

ԱԶԳԱՅԻՆ ԺՈՂՈՎԸ ՎԱՒԵՐԱՑՈՒՑ ԹՐԻՓՓ-Ի ՀԱՄԱՁԱՅՆԱԳԻՐԸ...

Շարունակուած Ա. Էջէն

Միջպետական այս փաստաթուղթով կ'ամրագրուի, որ Հայաստան անխղճընդոտ կապ կը տրամադրէ Ազրպէյճանին՝ Սիւնիքով Նախիջեւան հասնելու համար՝ Հայաստանի համար փոխադարձ առաւելութիւններով:

Ընդդիմադիրներու դժգոհութիւնը հիմնականին մէջ կապուած է Հայաստանի քաղաքացիներու՝ Ազըրպէյճանով անցման պայմաններու անորոշութեան հետ: Պաքուն անխղճընդոտ կապ ապահովելու պարտաւորութիւն է ստանձնած, Ազրպէյճանի տարածքով Հայաստանի քաղաքացիներու երթելուկութեան

վերաբերեալ որեւէ փաստաթուղթ մինչեւ օրս չէ ստորագրած, նոյնիսկ բանաւոր յայտարարութիւններ չկան, թէ օրինակ՝ սահմանային անցման ի՛նչ **մէքա-նիզմ**ներով Հայաստանի քաղաքացիները Նախիջեւանի տարածքով Հայաստանի հիւսիսէն հարաւ պիտի տեղափոխուին եւ հակառակը:

Հայաստանի իշխանութիւնները այս հարցին յըստակ պատասխան չեն տար, արտաքին գործոց նախարարը վերջերս միայն ըսած էր, թէ սա «դեռ ճշգրտուիլ կարիք ունի»:

ՊՈՐՏԻՈՒԺԱ. «ՀԱՅԱՍՏԱՆԸ ՊԵՏՔ Է...»

Շարունակուած Ա. Էջէն

որդեգրուին՝ հաշուի առնելով անոնց դիրքորոշումը: Իսկ այդ դիրքորոշումը այսօր արդէն, ըստ եւութեան, կը հակասէ այն բանին, որ ՀԱՊԿ-ի մէջ կը կատարուի», բացատրած է Պորտիուժա:

Անոր համաձայն, Երեւանի կողմէ ազնիւ պիտի ըլլար ընդհանրապէս դուրս գալ ՀԱՊԿ-էն, իսկ եթէ ան ատիկա չ'ըներ, ապա Հայաստանը ընդհանրապէս պէտք է հեռացնէ ՀԱՊԿ-էն:

«Ես անոնց կը հեռացնէի: Վճարումներ չեն ըներ, մասնակցութիւն չեն ունենար: Եթէ լուրջ մօտենանք, անոնք պէտք է ուղղակի վերցնեն եւ դուրս գան, եթէ լուրջ գործընկերներ են: Սակայն քանի որ անոնք ունին երկակի դիրքորոշում, որ «մենք դուրս չենք գար եւ պիտի չաշխատինք, չենք մասնակցիր եւ չենք ուզեր», անոնց պէտք է հեռացնել», կ'ըսէ Պորտիուժա:

ՀԱՊԿ-ի ընդհանուր քարտուղար Թապալթաբեք Մաստիքով նախապէս յայտարարած էր, որ 11 նոյեմբերին Մոսկուայի մէջ տեղի ունենալիք ՀԱՊԿ-ի

Հաւաքական անվտանգութեան խորհուրդի նիստի ընթացքին կրնայ դրուիլ Հայաստանը հեռացնելու հարցը: Անոր գնահատմամբ՝ հանրապետութիւնը կը խախտէ կազմակերպութեան կանոնադրութեան 20-րդ եւ 25-րդ յօդուածները:

ՄԻՐՉՈՅԵԱՆ. «ԵՐԵՒԱՆԸ ՀԱՊԿ ՎԵՐԱԴԱՌՆԱԼՈՒ ՄՏԱԴՐՈՒԹԻՒՆ ՉՈՒՆԻ»

Հայաստանի արտաքին գործոց նախարար Արարտ Միրզոյեան երէկ լրագրողներու յայտնեց, որ Երեւան ՀԱՊԿ-ի նկատմամբ իր վերաբերմունքը չէ փոխած եւ այդ կառոյց վերադառնալ չի պատրաստուի:

«Մենք վաղուց մեր մասնակցութիւնը այդ կառոյցի աշխատանքներուն դարձրեցուցած ենք, մեր անդամակցութիւնը սառեցուցած ենք», ըսաւ նախարարը:

փանի (Պայերն Միւնիխ) եւ Լուիս Էնրիքէ (Փարիզ Սեն Ժերմեն):

Աղջկանց խումբի լաւագոյն մարզիչ ընտրուեցաւ Պարսելոնայի մարզիչ Փեփէ Ռոմեու:

Լաւագոյն բերդապահ ընտրուեցաւ Աթլէթիք Պիւպայի եւ Սպանիոյ ազգային խումբի բերդապահ Ունայ Սիմոն: Թեկնածուներուն կարգին էին Եասին Պուսո (Մարոք), Թիպօ Զուրթուս (Ռեալ Մատրիտ եւ Պելճիքա), Ժոան Կարսիա (Պարսելոնա), Էմիլիանօ Մարթինես (Ասթոն Վիլա, Արժանթին), Կրեկոր Զուպել (Տորթմուտ, Չուիցերիա), Էտուար Մենտի (Սենեկալ), Տաւիտ Ռայա (Արսենալ, Սպանիա), Վոզնիշիա (Զափէ Վերտէ) եւ Մատվէ Սաֆնոնով (Փարիզ Սեն Ժերմեն):

Աղջկանց լաւագոյն բերդապահ ընտրուեցաւ Պարսելոնայի եւ Սպանիոյ բերդապահ Զաթաբլոյ: Պարսելոնայի եւ Սպանիոյ հաւաքականի ծայրի յառաջապահ Լամին Եամալ ընտրուեցաւ լաւագոյն երիտասարդ ֆուլպոլիստը երրորդ տարին ըլլալով: Թեկնածուներու կարգին էին իր խմբակից Փաու Զուպարսի, Պայերն Միւնիխի միջնապահ Էնարթ Զարլ եւ Լիլի միջնապահ Այուպ Պուատտի:

Աղջկանց լաւագոյն երիտասարդ ֆուլպոլիստ ընտրուեցաւ Վիքի Լոփես (Պարսելոնա):

ԻՍՐԱՅԷԼԵԱՆ ԸՆՏՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐՈՒ ԱՐԴԻՒՆՔԸ...

Շարունակուած Ա. Էջէն

Նախքան այդ, իսրայէլեան պատկերասփիւռի 12-րդ կայանը հաղորդած էր. «Այգենքոթի ճամբարը աշխատանք կը տանի իր եւ արաբական կուսակցութիւններու քունէները օգտագործելու՝ Զենսէթի նախագահը փոխելու համար»:

Նեթանիահուի ղեկավարած Լիքուտ կուսակցութիւնը շարունակեց արաբական կուսակցութիւններուն դէմ իր արշաւը եւ զանոնք մեղադրեց «ընտրութիւնները գողնալու» եւ «քըրեական վտանգաւոր խախտումներ»՝

ներառեալ ընտրակաշառք, սպառնալիք, բռնարարք եւ քունէներու կեղծում կատարելու յանցանքով՝ ոստիկանութեան ու ներքին ապահովութեան ծառայութեան՝ Շապաբէն ու Ընտրական կեդրոնական յանձնախումբէն պահանջելով այս ամբաստանութիւնները հետաքննել:

Իսրայէլի նախագահ Իցհաք Յերցոկ զգուշացուց. «Պետք է ամէն ջանք թափել նոր ընտրութիւններէ խուսափելու համար, եւ բոլորէն դրական տրամադրուածութիւն կը սպասեմ»:

ՔԱԹԱՐՑԻ ՄԻՋՆՈՐԴՆԵՐԸ ԿԻՐԱԿԻ ՕՐ...

Շարունակուած Ա. Էջէն

Լաւատեղեակ աղբիւրներ «Ուոլ Սթրիթ Զըռնըլ» օրաթերթին յայտնած են, թէ Միացեալ Նահանգներ Արաբական ծոցէն շարք մը պետութիւններ զգուշացուցած են, որ պէտք է 3 նոյեմբերին նախատեսուած միջանկեալ ընտրութիւններէն ետք Իրանի դէմ «կարճատեւ եւ բուռն» զինուորական արշաւի շղթայագերծման կարելիութեան պատրաստուին:

Օրաթերթը կը հաղորդէ, որ պատգամը փոխանցուած է դիւանագիտական ու զինուորական խողովակներով, եւ ամերիկեան բանակը սկսած է Թեքաս նահանգէ «Փաթրիոթ» համակարգեր տեղափոխել շրջան, ինչպէս նաեւ վերադասաւորման ենթարկած է իր ուժերը այն ռազմակայաններուն մէջ, որոնք կրնան վտանգի ենթակայ ըլլալ:

«Ուոլ Սթրիթ Զըռնըլ» նշեց, որ կը սպասուի, որ յաւելեալ օդանաւակիր մը միանայ ներկայիս Միջին Արեւելքի մէջ գործող ամերիկեան շուրջ 20 մար-

տանաւերուն:

Օրաթերթը հաղորդեց, որ Միացեալ Նահանգներու նախագահ Տանըլտ Թրամփ տակաւին վերջնական որոշում չէ տուած, սակայն անոր մօտ ընտրութիւններէն ետք իրանեան ենթակառոյցներն ու հիւլեական կառոյցները թիրախաւորող լայնածաւալ յարձակում շղթայագերծելու ուղղուածութիւն գոյութիւն ունի:

«Նիւ Եորք Թայմզ» օրաթերթը պաշտօնատարներ ու փաստաթուղթեր մէջբերելով հաղորդեց, որ Փենթագոնը Զոնկրետը տեղեակ պահած է, թէ Իրանի հետ ամերիկեան պատերազմի ծախսերուն կուտակուած գումարը մինչեւ 16 հոկտեմբեր բարձրացած է 47,1 միլիարտ տոլարի, ինչ որ սեպտեմբերի գումարէն շուրջ 3,5 միլիարտ տոլար եւ պատերազմի նախարար Փիթ Յեկսթերի յուլիսին կատարած 37,5 միլիարտ տոլար գնահատումէն 25 առ հարիւրով աւելի է:

ՆԻԻ ԵՈՐՔԻ ՄԷՋ ՍԱՅԱՑԱԾ Է...

Շարունակուած 4-րդ Էջէն

ուսումնասիրելու ուղղութեամբ: Ան մեծ նուիրումով զբաղած էր հայ յօրինողներու ստեղծագործութիւններու հետազօտութեամբ, ձայնագրութեամբ եւ միջազգային հանրութեան ներկայացումով: Կոմիտասի, Խաչատուրեանի եւ բազմաթիւ այլ հայ երաժիշտներու գործերը անոր կատարողական եւ ուսումնասիրական գործունեութեան մէջ առանցքային տեղ զրաւած էին: Արծրունի յատուկ ուշադրութիւն դարձուցած էր նաեւ հայ կին յօրինողներու ստեղծագործական ժառանգութեան:

Ան սերտ կապեր պահպանած էր Հայաստանի հետ՝ պարբերաբար այցելելով հայրենիք, համերգներ կազմակերպելով եւ երիտասարդ երաժիշտներու հետ աշխատելով: 2026-ի մայիսին եւս այցելած էր Հայաստանի

զանազան քաղաքներ՝ մասնակցելով երաժշտական կրթութեան եւ մշակութային կենսքի զարգացման ուղղուած նախաձեռնութիւններու:

Արծրունի միաժամանակ հեղինակ էր երաժշտագիտական ուսումնասիրութիւններու, յօդուածներու եւ հրապարակագրական գրութիւններու:

Իր բազմամեայ վաստակին համար Շահան Արծրունի արժանացած էր բազմաթիւ պատիւներու եւ պարգեւներու: Արուեստագետը իր ամբողջ կենսքի ընթացքին մնաց հայկական երաժշտութեան նուիրեալ սպասարկուներէն մէկը՝ իր արուեստով կամուրջ հաստատելով հայրենիքի, սփիւռքի եւ միջազգային երաժշտական աշխարհին միջեւ:

ՆՅՍՕՐ՝ «ՎԱՆԱՅ ԶԱՅՆ»-ԷՆ

Radio Voice of Van - Վանայ Զայն FM: 94.7 եւ 95 MHz

<p>7.00- Զայրեղներ</p> <p>7.03- Առաւօտ լուսոյ / Բարի լոյս</p> <p>7.15- Յանդարտ երգեր</p> <p>7.30- «Բարեւ»</p> <p>8.30- Լուրեր - Առողջապահական խորհուրդ</p> <p>9.00- «Բարեւ», հիւր՝ Յամիկ Դանիէ (ուղիղ՝ դիմատեսքով)</p> <p>9.30- «Բարեւ»</p> <p>10.00- Սփիւռքահայ երգիչներու կատարումներ</p> <p>10.30- Հայկական աշխարհի Լուրեր (ուղիղ՝ դիմատեսքով)</p> <p>10.45- Հայրենի սիրուած երգեր</p> <p>11.30- Չուգերգներ</p> <p>12.00- «Հայագիտակ» («Ի՛նչպէս ճիշդ կ'ըլլէ ամանդական տօները»)</p> <p>12.20- Աշուղական երգերու արդի կատարումներ</p> <p>1.00- Ազգային-հայրենասիրական երգեր</p> <p>1.30- Լուրեր - Առողջապահական խորհուրդ</p> <p>2.00- «Յիշատակելիները» (Գեորգ Գասպարեան)</p> <p>2.05- Յեղափոխական երգեր</p> <p>3.00- «Զըլ եոմ պիոյմու». (ուղիղ՝ դիմատեսքով)</p> <p>4.00- «Մուպատարաթ». հիւր՝ դոկտ. Մարլէն Հայտար եւ</p>	<p>Կապիւլէ Անտրեա (ուղիղ՝ դիմատեսքով)</p> <p>4.30- Արաբերէն երգեր</p> <p>5.00- «Վանայ Զայն»-ը երեկոյեան</p> <p>5.05- Նոր երգեր</p> <p>5.30- Խանդավառ երգեր</p> <p>6.30- Լուրեր - Առողջապահական խորհուրդ</p> <p>6.50- Եղանակներ</p> <p>7.00- «Հաւատք եւ կեանք». Նիւթ՝ ««Դո՛ւն ալ սուրբ ես» (հիւր՝ Մովսէս Աբր. Ետսլւբանեան, ուղիղ՝ դիմատեսքով)</p> <p>8.00- Օրուան երգիչ (Շուշան Պետրոսեան)</p> <p>8.30- Juke Box</p> <p>9.00- Դասականներ</p> <p>9.30- Հայկական աշխարհի լուրեր (կրկ.)</p> <p>9.45- Չուգերգներ</p> <p>10.30- Հայրենի սիրուած երգիչներու կատարումներ</p> <p>11.00- Յարուք Փամպուքճեանի եւ Ատիս Հարմանեանի սիրուած երգեր</p> <p>12.00- «Յիշատակելիները» / Յեղափոխական երգեր</p> <p>2.00- Խանդավառ երգեր</p> <p>3.00- Կրկնութիւններ</p> <p>5.00- Այլազան երգեր</p> <p>6.00- Հանդարտ երաժշտութիւն</p>
---	--

Զեր մնայուն ընկերակիցը

Radio Voice of Van:Live

DOWNLOAD

